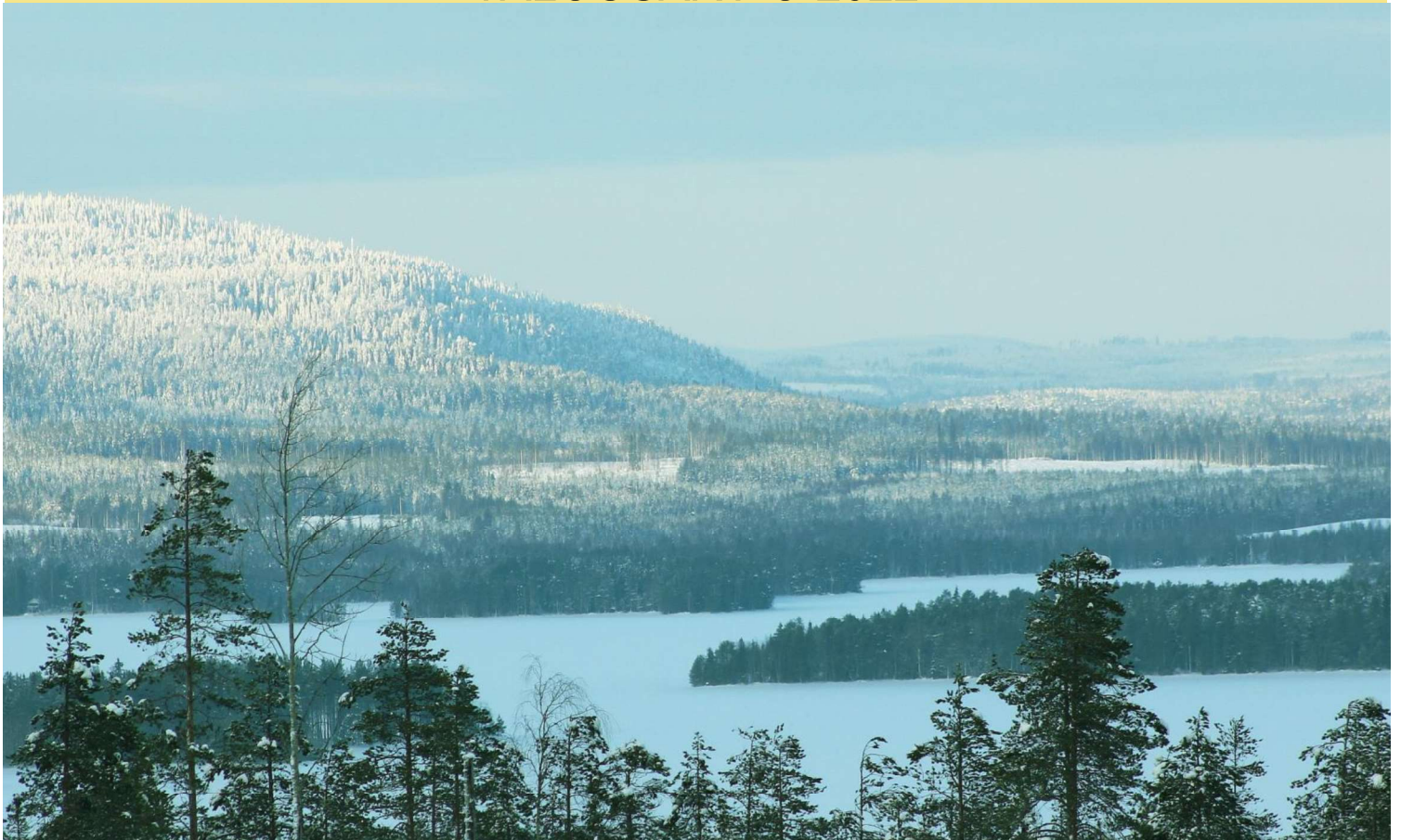

PUOLANKA

TALOUSARVIO 2022

SISÄLLYS

Pormestarin katsaus	2
Talousarvion ja suunnitelman taustaa	4
Yleinen taloudellinen tilanne	5
Kunnan nykytila ja kehitysnäkymät	6
Yleistä	6
Kunnan toimintaympäristö	9
Kunnan taloudellinen tila	9
Valtionosuudet	9
Verotulot	10
Talouden oletettu kehitys v. 2022–2024	11
Talousarvion 2022 ja taloussuunnitelman 2023–2024 perustelut	11
Vuoden 2022 talousarvion täytäntöönpano-ohje	13
Kunnan henkilöstö	15
Kunnan strategia vuosille 2018 – 2025	16
Painopisteet ja tavoitteet vuodelle 2022 – Tavoitetila vuodelle 2024	17
Vuoden 2022 tavoitteet	20
Konserni	23
Honkainfra Oy	23
Kiinteistö Oy Puolangan Vuokratalot	25
Rahoituslaskelmaosa	29
Käyttötalousosa	31
Vaalit	31
Tarkastustoiminta	31
Hallinto ja elinvoimapaalvelut	32
Kunnanvaltuusto	32
Kunnanhallitus	33
Hallintopaalvelut	34
Yhteistoiminta	34
Elinkeinopaalvelut	35
Maaseutupaalvelut	35

Sosiaali- ja terveyspalvelut.....	37
Sivistystoimiala	38
Varhaiskasvatus.....	40
Peruskoulutus	41
Lukiokoulutus	43
Kansalaisopisto	44
Nuoriso- ja erityisnuorisotyö	45
Liikunta.....	48
Kirjasto- ja kulttuuritoimi	49
Kirjasto	49
Kulttuuri.....	50
Tekninen toimiala.....	51
Tekninen toimiala	51
Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.....	51
Teknisten palveluiden hallinto	53
Lupa ja valvonta	53
Liikenneväylät ja yleiset alueet	54
Tilapalvelut.....	54
Siivouspalvelut	56
Maa- ja metsätilat	56
Vesi- ja lämpölaitokset ja muut myytävät palvelut.....	58
Kunnan varikko	58
Investointisuunnitelma 2022 ja 2023- 2024	60
Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto.....	62

Pormestarin katsaus

Vuoden 2022 talousarvio käsittää viimeisen vuoden, jolloin kunta on itse sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäjänä. Tästä johtuen suunnittelukauden vuosien 2023 ja 2024 arviointi on huomattavan vaikeaa ja perustuu pitkälti vielä arvioihin tulevasta.

Koronan vaikutus tulee jatkumaan myös vuonna 2022, aiemmat koronatuotet ovat pääosin poistuneet, joten taloudessa täytyy tulla toimeen normaalihoituksella. Se mikä koronan lopullinen vaikutus on vuoden 2022 kuntatalouteen, on toki vielä täysi arvoitus. Oletettavaa on, että tauti jää kiertäväksi riesaksi ja meidän on vain sopeuduttava tilanteeseen. Yhteiskunnan totaaliseen sulkemiseen ei kuitenkaan enää ole varaa eikä toivottavasti rokotekattavuuden parantuessa tarvettakaan. Yhteisöveron jakoperustemuutokset jatkuvat vain osittain vuonna 2022 ja kunnallisverokertymien ennustetaan säilyvän kuluvan vuoden tasossa, joten vuoden 2022 verotilitysten määrän ennustetaan laskevan noin 0,5 miljoonaa euroa kuluvan vuoden toteumaan verrattuna. Valtionosuuksien suhteen tapahtuu korjaus ylöspäin noin 0,6 miljoonaa euroa verrattuna tämän vuoden maksatuksiin.

Vuoden 2022 osalta tulemme tekemään noin 0,1 miljoonaa euroa ylijäämäisen talousarvion. Sosiaali- ja terveydenhuollon menojen osalta varaudutaan sopimuksen mukaisesti enintään 1,25 prosentin nousuun. Jatkossa 2023 alkaen hyvinvointialue hankkii sosiaali- ja terveyspalvelut Terveystalolta, sopimus kausi jatkuu vuoden 2025 loppuun ja sopimukseen sisältyy kahden vuoden optiomahdollisuus. Palvelujen laadusta ei tarvitse karsia vaan tarjoamme kuntalaisille kattavat lähipalvelut, joihin kuntalaiset ovat palautetta antaessaan olleet hyvin tyytyväisiä.

Honkainfra Oy:n vastuulla on ollut tukkulämmön tuotanto kuluneen vuoden ajan, kunnan jatkaessa edelleen lämmön myyntiä kiinteistöille. Yhtiön käyttöön valmistuu biokaasun tuotantoyksikkö kunnan jätevedenpuhdistamolle ja jatkossa tavoitteena on kehittää biokaasun tuotantoa ja kierrätyslannoitteiden valmistusta sekä muuta yritystoimintaa lämpölaitosalueelle. Tähän yhtiö tulee tarvitsemaan myös yhteistyökumppaneita, joiden mukaan saaminen yhtiön toimintaan on vuoden 2022 painopisteitä. Toisen tytäryhtiön, KOY Puolangan Vuokratalojen osalta jatketaan talouden pitkän ajan suunnittelua oikean kokoisen sekä hyvätasoisen asuntokannan säilyttämiseksi. Muilta osin kuntalaisten palvelut jatkuvat nykyisenkaltaisina koko ajan palvelujen laatua kehittäen.

Investointeja on talousarviovuonna merkittävässä määrin. Suurimpana hankkeena on uuden liikuntahallin rakentaminen valmiiksi, talousarviovuoden nettomeno on 2,4 miljoonaa euroa. Toisena merkittävänä investointina on biokaasulaitoksen ensimmäisen vaiheen käyttöönotto jätevedenpuhdistamon yhteydessä. Tämä hanke liittyy Karelia CBC- yhteistyöhankkeeseen, jossa hankerahoituksen määrä on yli 80 prosenttia, talousarviovuoden nettokustannuksen ollessa 0,25 miljoonaa euroa. Muutoin investoinnit keskittyvät verkostojen ja tiestön perusrakennuksiin, pienenä yksityiskohtana varaudutaan maastopyöräreitien rakentamiseen. Uudet varhaiskasvatuksen tilat valmistuvat Kuntarahoituksen omistukseen kevään lopulla.

Kokonaisuutena voidaan todeta, ettei vuoden 2022 osalta talousarvioon sisälly mitään erityisiä uhkatekijöitä kunnan talouden suhteen ja kunta kykenee suoriutumaan palvelutehtävästään hyvin. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen hyvinvointialueiden käynnistymisen myötä varaudumme soveltuvien osin, todennäköisesti muutokset näkyvät kuntalaisille vasta muutaman vuoden kuluttua. Kuluva vuosi on ollut hyvin poikkeuksellinen ja kiitos siitä, että olemme selvinneet näin hyvin, kuuluu kuntalaisille ja niille päättäjille, jotka näkevät tulevaisuuden mahdollisuutena sekä ennen kaikkea henkilöstölle, joka on kyennyt tulokselliseen toimintaan muuttuvassa ympäristössä.

Harri Peltola

Talousarvion ja suunnitelman taustaa

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jonka hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarviossa ja – suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Sen on toteutettava kuntastrategiaa ja turvattava kunnan edellytykset lakisääteisten tehtävien hoitamiseen.

Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja talouden hoidossa on noudatettava talousarviota ja siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Talousarviossa toimialoille on osoitetut ulkoiset määrärahat ja ulkoiset tuloarviot ovat valtuustoon nähden siten sitovia, ettei toimialoille osoitettuja määrärahoja saa siirtää käyttötalousosan ja investointiosan välillä eikä toiselle toimialalle ilman valtuuston päätöstä. Tuloslaskelmaosan toimintatuottojen ja toimintakulujen sitovuus on sidoksissa siihen, mitä edellä on sanottu käyttöosan menomäärärahojen ja tuloarvioiden sitovuudesta.

Puolangan kunnassa määrärahojen sitovuus on kaikkien toimialojen osalta nettositovuus eli menojen ja tulojen erotus.

Yleinen taloudellinen tilanne

Bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 3,3 % v. 2021. Talouden toipuminen covid-19-epidemiasta on ollut nopeaa kuluvan vuoden keväästä alkaen. Talouden elpyminen jatkuu syksyllä varsinkin niillä toimialoilla, joita rajoitukset vielä tällä hetkellä koskevat. Sen seurauksena talouskasvu pysyy edelleen vahvana loppuvuonna ja jatkuu v. 2022. BKT:n arvioidaan kasvavan 2,9 % v. 2022 ja 1,4 % v. 2023.

Ennusteessa tautitilanteen heikentymisen ei oleteta rajoittavan talouden toipumista, vaikka yhteiskunnan avaaminen tapahtuisi hitaammin kuin kesän ennusteessa oletettiin. Taudinkehitykseen, virusmuunnoksiin sekä rokotekattavuuteen liittyvä epävarmuus lisää ennusteen epävarmuutta.

Työllisyyden kasvu on vuoden ensimmäisellä puoliskolla nopeutunut merkittävästi. Talouskasvu pitää yllä työvoiman kysyntää, jota riittää täyttämään lyhyellä aikavälillä korkealla oleva työttömyys ja hallituksen toimet työn tarjonnan lisäämiseksi. Talouden elpyminen lisää työllisten määrää vuosina 2022 ja 2023, varsinkin palvelutoimialoilla.

Julkisen talouden alijäämä pienenee tänä ja ensi vuonna voimakkaasti, kun talouden toipuminen ja nopea työllisyyskasvu lisäävät verotuloja ja pienentävät työttömyysmenoja. Myös covid-19-epidemiaan liittyvän rahankäytön ja tukitarpeen väistyminen vahvistavat julkista taloutta. Talouden väliaikainen elpyminen ei kuitenkaan poista rakenteellista julkisen talouden epätasapainoa.

Lähde: VM:n taloudellinen katsaus 27.9.2021

Valtionosuuksien muutokset v. 2022

Kuntien valtionosuudet ovat vuonna 2022 yhteensä noin 10,6 miljardia euroa ja kasvavat valtakunnallisesti noin 600 miljoonalla eurolla (6,1 %) vuodesta 2021. Kuntakohtaiset prosenttimuutokset vaihtelevat suuresti mm. väestökehityksestä riippuen. Kasvusta noin puolet tulee verotulomenetysten kompensaaation kasvun kautta. Valtionosuuksia korottavat muun muassa 2,5 prosentin indeksikorotus (188 M€), valtionosuuksien korotus (246 M€) sekä tehtävämuutokset (117 M€).

Valtionosuuksiin ei tehdä kustannustenjaon tarkistuksen mukaista korotusta eli se on tulkittava valtionosuusleikkaukseksi. Kilpailukykysovimusleikkauksen muuttaminen pysyväksi pienentää kuntien valtionosuuksia 234 miljoonaa euroa. Vuoden 2022 valtionosuuksissa ei ole enää koronatukia.

Kunnan nykytila ja kehitysnäkymät

Yleistä

Puolangan kunta sijaitsee Kainuun maakunnassa. Naapurikuntia ovat Hyrynsalmi, Paltamo, Pudasjärvi, Ristijärvi, Suomussalmi, Utajärvi ja Vaala. Kunnan avainluvut v. 2020 verrattuna Kainuun maakuntaan ja koko maahan on esitetty seuraavassa taulukossa. Vapaa-ajanasuntojen määrä on yli 1600.

	Puolanka	Kainuu	Koko maa
Taajama-aste, %	57	75	87
Väkiluku	2491	71664	5533793
Väkiluvun muutos edellisestä vuodesta, %	-1,5	-0,9	0,2
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä, %	9	14	16
15-64 -vuotiaiden osuus väestöstä, %	52	57	62
Yli 64-vuotiaiden osuus väestöstä, %	40	29	23
Ruotsinkielisten osuus väestöstä, %	0	0	5
Ulkomaan kansalaisten osuus väestöstä, %	2	2	5
Syntyneiden enemmitys, henkilöä	-48	-605	-9025
Kuntien välinen muuttovoitto/-tappio, henkilöä	8	-237	0
Perheiden lukumäärä	679	19277	1467653
Asuntokuntien lukumäärä	1343	36705	2766679
Rivi- ja pientaloissa asuvien asuntokuntien osuus, %	91	51	38
Vuokra-asunnoissa asuvien asuntokuntien osuus, %	23	29	34
Vähintään toisen ast. tutkinnon suori. osuus 15 vuotta täyttäneistä, %	65	74	74
Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneistä, %	18	26	33
Vuosikate, euroa/asukas	933	222	739
Lainakanta, euroa/asukas	1867	3503	3448
Konsernin lainakanta, euroa/asukas	5839	12494	7454
Opetus- ja kulttuuritoiminta yhteensä, nettokäyttökust., euroa/asukas	1676	2407	2079
Sosiaali- ja terveystoiminta yhteensä, nettokäyttökust., euroa/asukas	5690	4788	3622

Taulukon tietojen lähde: Tilastokeskus: Kuntien avainluvut

Kunnan alueella on 709 työpaikkaa (uusin tieto vuodelta 2019), jotka jakaantuvat eri toimialoille seuraavasti:

	kpl	%
A Maatalous, metsätalous ja kalatalous	157	22
B Kaivostoiminta ja louhinta	0	0
C Teollisuus	6	1
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	0	0
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito	4	1
F Rakentaminen	53	8
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	49	7
H Kuljetus ja varastointi	40	6
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	32	5
J Informaatio ja viestintä	8	1
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta	8	1
L Kiinteistöalan toiminta	0	0
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	7	1
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	40	6
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	30	4
P Koulutus	43	6
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	174	25
R Taiteet, viihde ja virkistys	7	1
S Muu palvelutoiminta	17	2
T Kotitalouksien toiminta työnantajina; kotitalouksien eriyttämätön toiminta	17	2
U Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta	0	0
Tuntematon	14	2

Taulukon tietojen lähde: Tilastokeskus: Alueella työssäkäyvät (työpaikat) alueen, toimialan (TOL 2008), sukupuolen ja vuoden mukaan.

Työttömien työnhakijoiden osuutta työvoimasta Puolangalla verrattuna Kainuuseen ja koko maahan kuvataan seuraavassa taulukossa:

	2017	2018	2019	2020	2021
Työttömien työnhakijoiden %-osuus työvoimasta lokakuun lopussa (%)					
KOKO MAA	10,4	8,7	8,6	11,9	9,8
Puolanka	14,2	13,3	13,1	14,3	14,6
Kainuun ELY-keskus	11,7	9,9	9,1	9,9	9,3

Taulukon tietojen lähde: Tilastokeskus: Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kk:n lopussa

Kunnan toimintaympäristö

Kunnan taloudellinen tila

Puolangan kunnan taloudellinen tilanne on kohtalainen. Kunnan verotulokertymä on pysynyt melko tasaisena vuosina 2018–2020. Vuonna 2021 kertymä on ollut selvästi suurempi johtuen pääasiassa yhteisöveron jakoperusteen väliaikaisesta muuttamisesta koronapandemian takia siten, että kunnalle on tuloutettu yhteisöverosta suurempi osuus. Vuoden 2021 tilinpäätöksen ennustetaan toteutuvan talousarviota heikompana, lähellä nollatulosta tai hieman ylijäämäisenä.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden siirtyminen hyvinvointialueiden järjestettäväksi leikkaa kunnallisverotuotosta suurimman osan vuodesta 2023 alkaen. Vastaavasti sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset siirtyvät hyvinvointialueen vastuulle. Muutos voi vähentää kunnan taloudellista liikkumavaraa, vaikka muutoksen etuna on valtakunnallisesti korostettu talouden ennakoitavuutta kunnille vaikeasti ennustettavien sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten siirtyessä pois kunnilta. Puolangan kunnan sosiaali- ja terveyspalvelut on kokonaisuutena kiinteähintaisella sopimuksella, joten kustannusten ennakointi ei ole koskenut Puolangan kuntaa. Hyvinvointialueen aloittamisen taloudellisten kokonaisvaikutusten arviointi Puolangan kunnalle on vaikeaa.

Vuoden 2021 lopussa pitkäaikaisen velan määrä on noin 4 M€. Vuonna 2021 on ollut käytössä osan vuotta miljoonan euron lyhytaikainen maksuvalmiuslaina (kuntatodistus). Lisäksi liikuntahallin rakentamiseen rahoittamiseen varautumiseksi on nostettu 3 M€ lyhytaikainen laina (kuntatodistus) niiden korkotason ollessa negatiivinen. Vuonna 2022 varaudutaan kuntatodistusten erääntyessä liikuntahalli-investoinnista johtuvan 2,5 M€ pitkäaikaisen lainan ottamiseen. Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset v. 2022 ovat n. 700 t€ vuodessa ja vuodesta 2023 alkaen n. 830 t€ vuodessa. Tällöin pitkäaikaisen velan määrä vuoden 2022 lopussa olisi noin 5,8 M€. Velan määrä alittaisi v. 2021 lopun velan määrän v. 2025.

Valtionosuudet

Valtionosuudet ovat Puolangan kunnan suurin tulonlähde, n. 15 M€ vuodessa.

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palveluiden saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa siten, että kansalaiset voivat saada tietyn tasoiset peruspalvelut asuinpaikastaan riippumatta. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät.

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta, jotka ovat valtionvarainministeriön hallinnoima kunnan peruspalveluiden valtionosuus ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukainen valtionosuus, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö. Veromenetysten kompensatiot erotetaan peruspalvelujen valtionosuudesta.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät sosiaali- ja terveydenhuolto, esi- ja perusopetus, kirjastot, yleinen kulttuuritoimi ja asukasperusteisesti rahoitettava taiteen perusopetus sekä verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus. Valtionosuusmaksatuksen yhteydessä maksetaan myös opetustoimen rahoituslain mukaiset korvaukset sekä esi- ja perusopetuksen

kotikuntakorvaukset. Opetustoimen rahoituslain euromääräisesti merkittävin osa on koulutuksen ylläpitäjille myönnettävä yksikköhintarahoitus, joka Puolangalla koskee lukiokoulusta sekä kansalaisopiston valtionosuus. Vastaavasti vähennetään kunnan omavastuuosuus opetuksen järjestämisestä.

Valtionosuusjärjestelmään tulee merkittäviä muutoksia sosiaali- ja terveystalouden sekä palo- ja pelastustoimen siirtyessä hyvinvointialueiden järjestettäväksi v. 2023 alusta.

VALTIONOSUUDET	TA 2022	TP 2020	TA 2021
Kunnan peruspalvelujen vos	13 600 291	13 580 754	13 038 822
Opetus ja kulttuuritoimen vos	-195 190	-154 772	-58 396
Verotulomenetyksen korvaus	1 830 686	1 656 118	1 662 054
Valtionosuudet yhteensä	15 235 787	15 082 100	14 642 480

Verotulot

Verotulot ovat Puolangan kunnan toiseksi suurin tulonlähde, n. 9 M€ vuodessa. Kunnan verotulot muodostuvat kunnallisverosta, yhteisöveron jako-osuudesta sekä kiinteistöverosta. Vuoden 2023 alusta alkaen verotulokertymä vähenee radikaalisti verolainsäädännön muuttuessa niin, että suurin osa verotuloista menee hyvinvointialueille. Kunnalle edelleen tulevan kiinteistöveron suhteellinen merkitys kasvaa.

VEROTULOT	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
Kunnan tulovero	6 695 821	6 392 511	6 656 000	3 278 000	3 213 000
Kiinteistövero	790 878	739 728	817 000	791 000	791 000
Osuus yhteisöverosta	1 332 882	1 324 562	1 556 000	981 000	981 000
Verotulot yhteensä	8 819 581	8 456 801	9 029 000	5 050 000	4 985 000

Talouden oletettu kehitys v. 2022–2024

Talousarvion 2022 ja taloussuunnitelman 2023–2024 perustelut

Vuoden 2022 talousarvio ja -suunnitelma perustuvat seuraaviin veroprosentteihin:

Kunnallisvero:	21,50
Yleinen kiinteistövero:	0,93
Vakituisten asuntojen vero:	0,55
Muiden kuin vakituisten asuntojen vero:	1,10
Voimalaitokset	3,10
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00

Verotulojen kertymän arviona on käytetty Kuntaliiton 27.9.2021 julkaisemaa veroennustekehikkoa. Valtionosuuksien arvio perustuu Kuntaliiton 12.11.2021 julkaisemiin ennakkolisiin laskelmiin kuntien vuoden 2022 valtionosuudesta. Henkilöstösivukulut ja eläkemenoperusteiset maksut perustuvat KEVA:n ja valtionkonttorin arvioihin.

Talousarvion on laadittu kunnanhallituksen 1.7.2021 § 90 hyväksymän raamin pohjalta. Raami asetettiin seuraavien lähtöolettamusten perusteella:

Toimintatuottojen arvioidaan säilyvän kuluvan vuoden talousarvion tasolla.

Verotilitysten ennustetaan laskevan n. 0,3 M€ vuoden 2021 talousarvion tasosta. Valtionosuuksien (ml. verotulomenetyksen korvaus) ennakoidaan kasvavan n. 0,5 M€ euroa verrattuna kuluvan vuoden talousarvioon.

Mahdollisten palkankorotusten vaikutuksiin varaudutaan lisäämällä henkilöstökuluja 1 % verrattuna v. 2021 toukokuun palkoista laskettuihin summiin. Henkilöstösivukuluina käytetään ennusteista laskettua 20,81 prosenttia.

Sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksissa varaudutaan v. 2021 talousarvion kustannusten tasosta enintään 1,25 % nousuun. Muiden palveluiden ostossa varaudutaan 1 % kustannusten kasvuun.

Raamipäätöksen mukaan:

Ulkoisen toimintakatteen raamiksi kullekin toimialalle vuodelle 2022 vahvistetaan v. 2021 raami lisättynä henkilöstökuluissa 1 %:lla, sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden nettokustannuksissa 1,25 %:lla ja muiden palveluiden ostossa 1 %:lla. Toimialojen tulee suunnitella talousarvioesityksensä siten, ettei raamia ylitetä.

Raamista päättämisen jälkeen mm. verotuloarviot ovat tarkentuneet. Edelleen v. 2022 talousarvion laatisessa on kiinnitetty erityistä huomiota talousarvion laamiseen mahdollisimman todenmukaisena eli olemassa olevaa toimintaa vastaavana. Näin ollen em. raamin prosenteista poikkeavat muutokset voivat johtua mahdollisten virheiden korjaamisesta. Asiassa on huomattava, että vuoden 2021 talousarvion laatiminen oli erityisen haastavaa toiminnan muutoksista johtuen. Talousarvio sisältää myös maltillisia menolisäyksiä em. raamipäätökseen nähden siten kuin toimialoittain on jäljempänä esitetty.

Hallinto- ja elinvoimapalveluiden toimialalle on tulossa vähäisiä toiminnallisia muutoksia vuodelle 2022. Suurin yksittäinen toiminnallinen muutos on kierrätysmyymälän ohjaajan palkkausmäärärahan varaaminen työllisyydenhoidon vahvistamiseksi.

Sivistyspalveluiden toimialalle ei ole tulossa merkittäviä muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna.

Teknisen toimialalla on talousarviovuonna käynnissä v. 2021 aloitettu suuruusluokaltaan merkittävä liikuntahalli-investointi.

Vuoden 2022 talousarvion täytäntöönpano-ohje

Käyttösuunnitelmat

Kunnanhallituksen ja lautakuntien tulee hyväksyä hallintosäännön mukaisesti käyttösuunnitelma talousarvion täytäntöönpanoa varten.

Hankinnat

Kaikki hankinnat tulee tehdä mahdollisimman edullisesti ja hankintaohjeen mukaisesti. Hankintalain mukaiset hankintojen kansalliset kynnyсарvot ovat: Tavarain ja palvelujen hankinta 60 000 €, sosiaali- ja terveydenhuollon palveluhankinnat 400 000 €, rakennusurakat 150 000 €. Kansalliset kynnyсарvot alittaviin hankintoihin ei sovelleta hankintalakia vaan kunnan hankintaohjetta. Hankintaohjetta tulee noudattaa myös investointiosan hankinnoissa. Hankintoja suunnataan paikallisille toimijoille, silloin kun mahdollista.

Laskujen asiatarkastus ja hyväksyminen

Laskun asiatarkastajan tehtävä on tarkastaa, että laskua vastaava palvelu tai tavara on toimitettu. Laskun ja menotositteen hyväksyjä vastaa laskun oikeellisuudesta sekä siitä, että laskun maksamiselle on olemassa tarvittava määräraha.

Hyväksyjänä ei voi olla sama henkilö, joka asiatarkastaa laskun. Laskujen tarkastamisen ja hyväksymisen toimimisesta on huolehdittava myös poissaolojen aikana.

Laskutus

Kunnalle tulevat tulot on laskutettava viipymättä sen jälkeen, kun peruste laskuttamiselle on syntynyt. Samoin kuukausittain toistuvat kuukausilaskutukset on suoritettava mahdollisimman nopeasti. Myös loma-aikoina on myös huolehdittava laskutuksen oikea-aikaisuudesta. Hallintokuntien on seurattava tulojen kertymistä.

Hallintokuntien vastuuhenkilöiden on huolehdittava myös siitä, että kunnalle haetaan tarpeelliset tuet ja avustukset.

Henkilöstökulut

Toimialojen on mukautettava henkilöstömenonsa ja -resurssinsa vuoden talousarvioraamiin. Toimialojen tulee arvioida henkilöstömäärän ja palkkakustannusten kehitystä sekä suunnitella toimenpiteet, joilla henkilöstömenot pysyvät talousarvion mukaisina, mutta joilla toiminnalliset tavoitteet voidaan saavuttaa.

Talousarviovuonna sijaisten palkkaamiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Siinä tapauksessa, että ilman sijaista palvelutuotanto kärsii, on sijaisen palkkaaminen mahdollista. Palkkaamisesta vastaavan viranhaltijan on aina varmistettava, että sijaisen palkkaaminen ei vaaranna määrärahojen riittävyyttä.

Kunnalla on kuitenkin velvoite tarjota työtä sellaiselle 57–59-vuotiaalle työttömälle työnhakijalle, jonka ansiopäivärahan/peruspäivärahan enimmäisaika päättyy. Työsuhteen kesto on enimmillään 6 kuukautta.

Talousarvion sitovuus ja seuranta

Talousarvion käyttötalousoosassa valtuustoon nähden sitovia ovat ulkoiset nettomäärärahat. Investointiosassa valtuuston nähden sitovia ovat talousarvioon merkityt investointien pääkohdat.

Kunnanhallitus ja toimialajohtajat seuraavat talouden kehitystä kuukausittain. Talousarvion ja sen tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kunnanhallitukselle ja valtuustolle osavuositarkastuksissa 31.3., 30.6. ja 30.9. tilanteissa sekä tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa. Osavuositarkastusjakso muuttuu neljäsvuositarkastukseksi eli 3 kuukauden jaksoihin aiemman neljän kuukauden jakson sijaan, koska kunnan on raportoitava automaattisella talousraportoinnilla taloudesta valtiokonttorille neljännesvuositarkastuksella, jolloin osavuositarkastus- ja automaattisen talousraportoinnin jaksot ovat yhtenevät. Osavuositarkastukset laaditaan kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeen mukaisesti.

Kunnan henkilöstö

Toimialojen tulee prosesseja uudistaessaan ennakoida henkilöstösuunnittelulla tehtäväjärjestelyjen aiheuttamat henkilöstövaikutukset tavoitteena tuottavuuden säilyttäminen ja parantaminen. Tällöin hyödynnetään mm. eläköitymisen tarjoama jousto.

Henkilöstön määrä tulee hieman vähenemään tulevina vuosina. Tähän vaikuttavat muutaman työntekijän siirtyminen hyvinvointialueen palvelukseen v. 2023 ja oppilasikäluokkien pienentyminen, mikä voi vähentää opettajien määrää. Toisaalta työllisyyspalvelut siirtyvät TE-toimistolta kuntien tehtäväksi v. 2024 alusta, mutta tämä ei tarkoittane Puolangan osalta ainakaan montaa uutta työntekijää.

Henkilöstökulut ovat sosiaali- ja terveyspalveluiden jälkeen suurin menoerä. Mikäli kunnan tulo-rahoitus pohja alenee, on henkilöstökulujen alentamistarve väistämätöntä.

Kunta-alan virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 28.2.2022 saakka. Talousarviovuodelle ajoittuvat hyvinvointialueelle siirtyvän henkilöstön YT-neuvottelut. Työntekijät siirtyvät hyvinvointialueelle vanhoina työntekijöinä liikkeenluovutuksella.

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
Henkilöstökulut €	-5 178 427	-4 931 286	-4 948 358	-4 467 862	-4 467 982

Henkilöstön määrä toimialoittain:

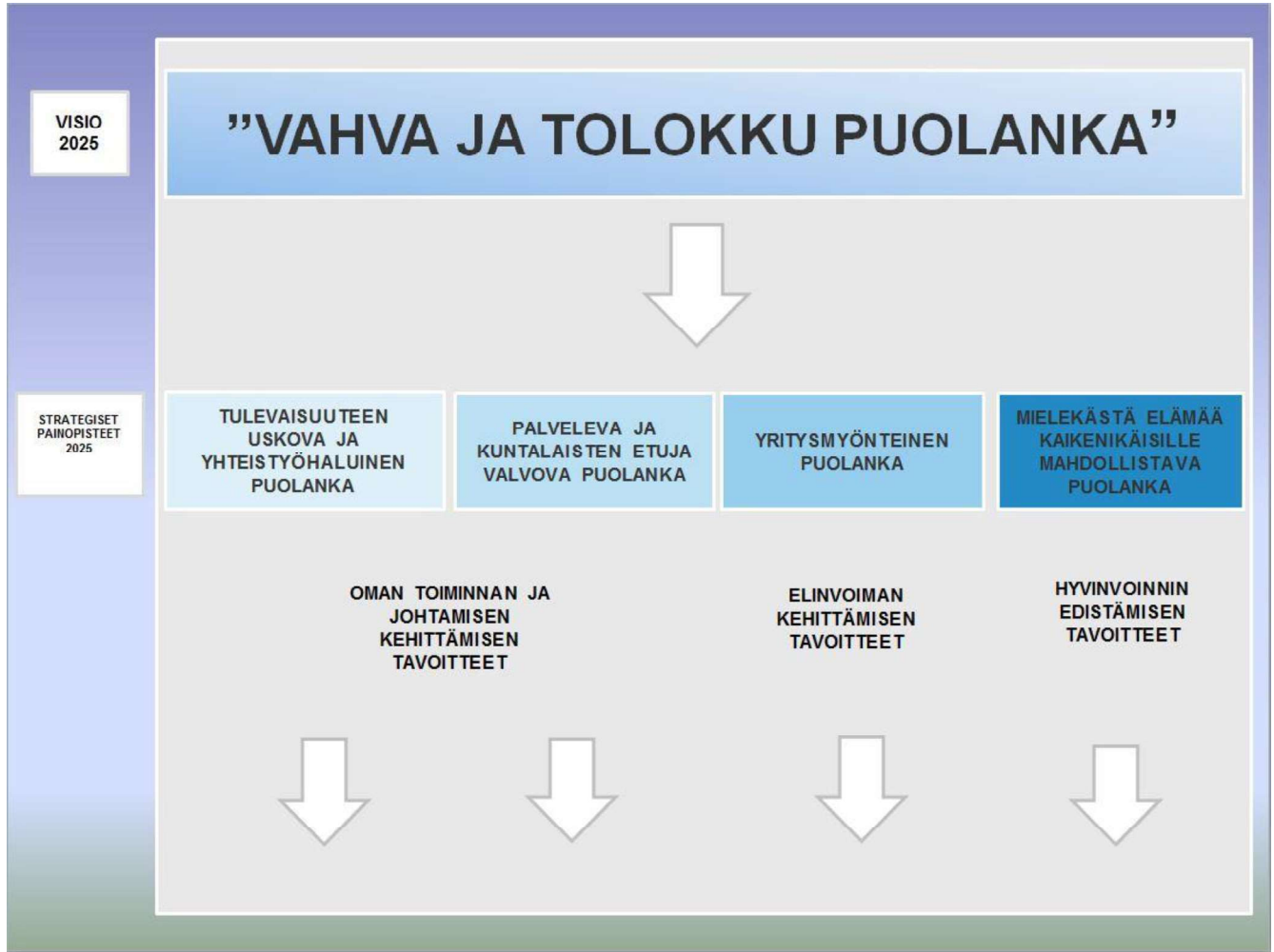
Toimiala	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
Hallinnon ja elinvoimapa-lveluiden toimiala	24	21	24	20	20
Sivistystoimiala (pois lukien kansalaisopiston opettajat)	36	41	46	36	35
Tekninen toimiala	22	22	21	21	21

Tavoitteet talousarviovuodelle

Työn vaatavuuden arviointijärjestelmän (TVA) laatimista jatketaan.

Kunnan strategia vuosille 2018 – 2025

Valtuusto on hyväksynyt 20.2.2018 Puolangan kunnan strategian, jossa visio vuoteen 2025 on ”Vahva ja toлокku Puolanka”.

Painopisteet ja tavoitteet vuodelle 2022 – Tavoitetila vuodelle 2024

Strateginen painopiste

TULEVAISUUTEEN USKOVA JA YHTEISTYÖHALUINEN
PUOLANKA

Tavoite

Rohkea ja toimeenpanokykyinen Puolanka

Toimenpiteet vuodelle 2022

- Sosiaali- ja terveystalveluiden siirtymiseen hyvinvointialueen järjestettäväksi vuoden 2023 alusta valmistautuminen.
- Tuulivoimatuotannon kuntaan sijoittumisedellytysten selvittämisen edistäminen.
- Uuden kuntastrategian laatiminen vuosille 2023–2026.

Strateginen painopiste

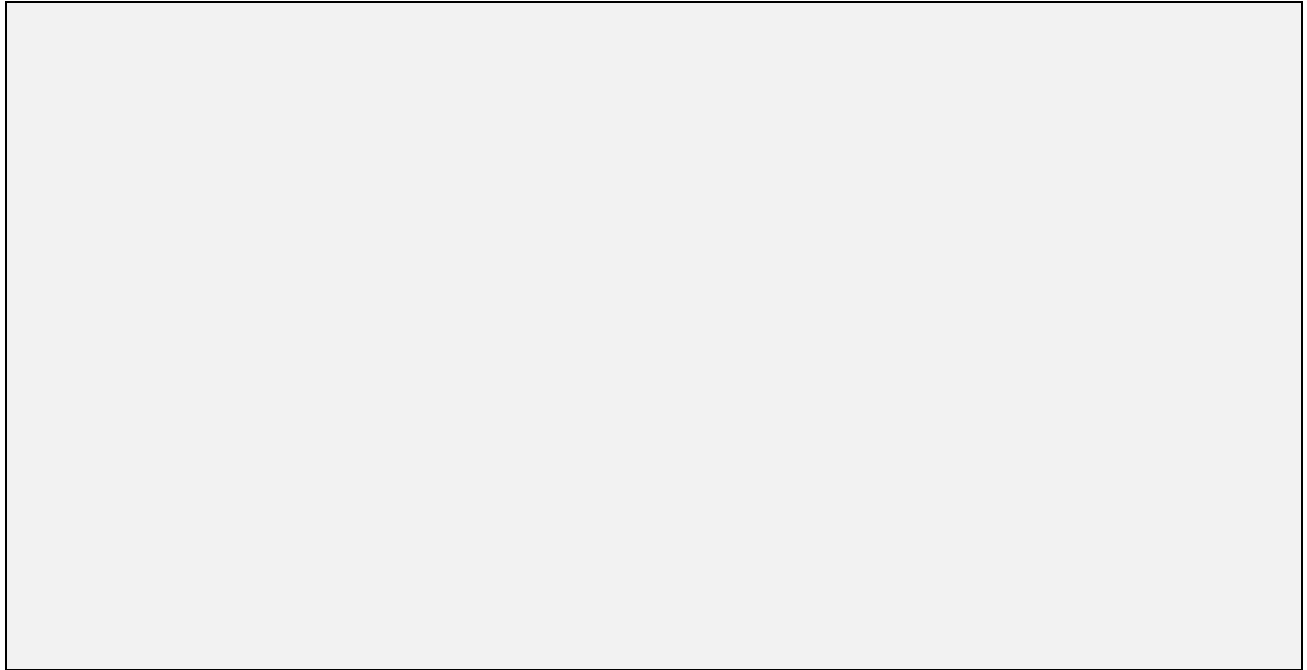
PALVELEVA JA KUNTALAISTEN ETUJA VALVOVA PUOLANKA

Tavoite

Joustava ja ketterä palvelujärjestelmä – monipuolisten palveluiden tarjoaminen joustavasti ja helposti kaikenikäisille.

Toimenpiteet vuodelle 2022

- Riittävien työllisyyspalveluiden turvaaminen ja kehittäminen.
- Sähköisten asiointipalveluiden ja verkkokaupan käyttöönotto.
- Asukastytyväisyyskyselyn toteuttaminen.
- Kunnan tilojen tehokas hyödyntäminen.

Strateginen painopiste

YRITYSMYÖNTEINEN PUOLANKA

Tavoite

Houkutteleva paikka asua ja yrittää – tarjotaan mahdollisuuksia ja arkea helpottavia palveluita uusille asukkaille ja tuetaan yritystoiminnan aloittamista esim. koulutuksin.

Toimenpiteet 2022

- Paljakan yrittäjien investointien käynnistymisen tukeminen.
- Biokaasulaitoksen käynnistäminen ja kierrätyslannoitteiden tuotannon suunnittelun valmistuminen.

Strateginen painopiste

MIELEKÄSTÄ ELÄMÄÄ KAIKENIKÄISILLE MAHDOLLISTAVA PUOLANKA

Tavoite

Liikkuva ja hyvinvoiva puolankalainen – Monipuoliset sekä laadukkaat liikunta- ja hyvinvointipalvelut kaikille.

Kumppanina vahva ja aktiivinen kolmas sektori – toimitaan vuorovaikutuksessa kaikkien eduksi.

Toimenpiteet 2022

- Uuden liikuntahallin ja katetun jään täysimääräisen hyödyntäminen.
- Kainuun Rastiviikkojen 2022 järjestämisen tukeminen.
- Kumppanuuksien tarjoaminen kolmannelle sektorille.

Vuoden 2022 tavoitteet

Strateginen tavoite	Toimenpiteet v. 2022	Mittari v. 2022	Tavoitetila v. 2022 lopussa	Tavoitetila v. 2024 lopussa
Rohkea ja toimeenpanokykyinen Puolanka	<p>Sosiaali- ja terveysterveyspalveluiden siirtymiseen hyvinvointialueen järjestettäväksi vuoden 2023 alusta valmistautuminen.</p> <p>Tuulivoimatuotannon kuntaan sijoittumisedellytysten selvittämisen edistäminen.</p> <p>Uuden kuntastrategian laatiminen vuosille 2023–2026.</p>	<p>Asiakas-tyytyväisyys</p> <p>Vireillä olevien hankkeiden määrä</p> <p>Uuden strategian valmistuminen</p>	<p>Asiakas-tyytyväisyys vähintään 4,7.</p> <p>Kuusi hanketta Vireillä.</p> <p>Strategia valmis kesäkuun loppuun mennessä.</p>	<p>Asiakastyytyväisyys vähintään 4,7.</p> <p>Ensimmäinen tuulivoimapuisto rakenteilla.</p> <p>Strategian mukainen toiminta.</p>
Joustava ja ketterä palvelujärjestelmä	<p>Riittävien työllisyyspalveluiden turvaaminen ja kehittäminen.</p> <p>Sähköisten asiointipalveluiden ja verkkokaupan käyttöönotto.</p>	<p>Työmarkkinakulujen aleneminen (%).</p> <p>Uusien sähköisten asiointipalveluiden määrä (kpl), verkkokaupan</p>	<p>Työmarkkinakulut alentuneet 10 % vuodesta 2021.</p> <p>Uusia sähköisiä asiointipalveluita</p>	<p>Työmarkkinakulut alentuneet v. 2021 verrattuna 35 %.</p> <p>Sähköinen asiointi ja maksaminen mahdollisista useimmissa kunnan palveluissa.</p>

	<p>Asukastytyväisyyskyselyn toteuttaminen.</p> <p>Kunnan tilojen tehokas hyödyntäminen.</p>	<p>käyttöönotto (k/e).</p> <p>Kyselyn toteutuminen (k/e).</p> <p>Vajaa-käytöllä olevien tilojen määrä.</p>	<p>vähintään yksi. Verkkokauppa käytössä.</p> <p>Kysely toteutettu.</p> <p>Vajaa-käytöllä olevien tilojen määrä on selvitetty.</p>	<p>Asukastytyväisyyden pysyminen v. 2020 kyselyn tasolla.</p> <p>Vajaa-käytöllä olevien tilojen määrä on vähentynyt v. 2021 verrattuna.</p>
<p>Houkutteleva paikka asua ja yrittää</p>	<p>Paljakan yrittäjien investointien käynnistämisen tukeminen.</p> <p>Biokaasulaitoksen käynnistäminen ja kierrätyslannoitteiden tuotannon suunnittelun valmistuminen.</p>	<p>Paljakan aloitetut uudet rakentamiskohteet (kpl)</p> <p>Kaasuntuotannon käynnistyminen (k/e), kierrätyslannoitteiden tuotannon suunnittelun valmistuminen (k/e)</p>	<p>Vähintään viisi aloitettua uutta rakentamiskohdetta.</p> <p>Kaasuntuotanto käynnistynyt, kierrätyslannoitteiden tuotannon suunnittelu valmis.</p>	<p>Paljakan alueelle on rakennettu merkittävästi uutta majoituskapasiteettia.</p> <p>Kaasuntuotanto ja lannoitetuotanto vakiintuneet. Alueella kaksi uutta yritystä. Honkainfran omistus pohja laajentunut.</p>
<p>Liikkuva ja hyvinvoiva puolankalainen</p>	<p>Uuden liikuntahallin ja katetun jään täysimääräisen hyödyntäminen.</p>	<p>Uudet tilat käytössä (k/e).</p>	<p>Uudet tilat käytössä.</p>	<p>Uudet tilat aktiivisessa käytössä ja mahdollistavat uusien tapahtumien järjestämisen paikkakunnalla.</p>

<p>Kumppanina vahva ja aktiivinen kolmas sektori</p>	<p>Kainuun Rastiviikon 2022 järjestämisen tukeminen.</p> <p>Kumppanuuksien tarjoaminen kolmannelle sektorille.</p>	<p>Tapahtumaan osallistuvien määrä.</p> <p>Uusien yhteistyösopimusten määrä (kpl).</p>	<p>Tapahtumaan osallistuvia 6000 eri henkilöä.</p> <p>Uusia yhteistyösopimuksia vähintään kaksi.</p>	<p>-</p> <p>Yhteistyösopimukset kolmannen sektorin kanssa oleellinen osa palveluiden järjestämistä.</p>
--	--	--	--	---

Konserni

Kuntalain mukaan valtuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista. Talousarvio on laadittava ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet.

Konsernin toimintaa ohjaavat Puolangan kunnan omistajapoliittiset linjaukset ja Puolangan kunnan konserniohje.

Puolangan kunnan konserniohjeen tarkoituksena on varmistaa konsernin kokonaisedun, valtuuston tytäryhteisölle asettamien omistajapoliittisten linjausten sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen osakeyhtiönlain ja kuntalain edellyttämällä tavalla. Konserniohjeessa määritellään miten tytäryhteisön ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta järjestetään.

Puolangan kunnan kuntakonserniin kuuluvat seuraavat kunnan määräysvallassa olevat yhteisöt:

- Honkainfra Oy kunnan osuus 100 %
- Kiinteistö Oy Puolangan Vuokratalot kunnan osuus 100 %
- Kiinteistö Oy Puolangan Yhtyneet Virastot kunnan osuus 100 %

Puolangan kunnan osakkuusyhteisöjä ovat:

- Asunto Oy Puolangan Maaherra kunnan osuus 27 %
- Kiinteistö Oy Puolangan Toivolanrivi kunnan osuus 29 %
- Kiinteistö Oy Puolangan keskus kunnan osuus 23 %
- Auhon vesiosuuskunta kunnan osuus 48 %

Puolangan kunta on jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä:

- Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä kunnan osuus 4,41 %
- Kainuun jätehuollon kuntayhtymä (Ekokymppi) kunnan osuus 4,38 %
- Kainuun Liitto kunnan osuus 4,03 %

Honkainfra Oy

Toiminnan kuvaus

Honkainfra Oy:n toiminta käynnistyi 1.1.2020 kaukolämmön tuotannolla. Toiminnan taloudellisuutta on parannettu KPA-kattilan tehon nostolla ja polttoainetaloutta parantamalla, missä riittää haasteita edelleen tuleville vuosille.

Biokaasun tuotanto käynnistyy 2022 kesään mennessä ja parhaillaan selvitetään kaasuliiketoiminnan ja ravinnekierron kasvattamista yhteistyössä maatalouden ja siihen liittyvien toimijoiden kanssa.

Talouden kehityksen ja suunnittelun perusteet ovat toistaiseksi tehtävissä riittävän konkreettisesti vain kaukolämmön ja biokaasun 1. vaiheen osalta v. 2022.

Toiminta ja tavoitteet talousarviovuonna ja suunnitelmavuosina

Hallinto: Onnistutaan yhteistyökumppaneiden valinnassa. Saadaan sopimukset kannattavan liiketoiminnan käynnistämiseen ja kehittämiseen.

Kaukolämpö: Parannetaan tuotannon taloudellisuutta lisäämällä puupolttoaineen osuutta. Tuotannon ja KPA-kattilan revisiosopimuksen valvonta.

Biokaasu: Puhdistamolietteen hankintasopimukset ja logistiikan ratkaisut selvitetään siten, että Remac-laitteiston käyttöönotto onnistuu heti laitteiston valmistuttua ja päästään v. 2022 aikana yli 80 % käyntiasteeseen.

Biokeskus: Lajitteluaseman siirto yhteistyössä Eko-Kympin kanssa Honkavaaraan v. 2022 aikana.

Terminaali: Alueen rakentaminen ja käyttöönotto vaiheittain. Valmistaudutaan paikalliseen energiapuun hankintaan ja hyödyntämiseen yhteistyössä yritysten kanssa. Rakennetaan n. 10000 m² varastointi ja haketuskenttä lämpökeskuksen tasolle.

	TP 2020	TOT 11/2021	TA 2022
Liikevaihto	796 621	654 759	900 000
Materiaalit ja palvelut	534 972	430 577	630 000
Henkilöstökulut	6 000	5 000	50 000
Poistot ja arvonal.	118 496	126 534	130 000
Toiminnan muut kulut	66 491	49 501	60 000
Liikevoitto	70 662	43 147	30 000
Rahoitustuotot ja kulut	1 248	16 386	2 000
Tulos	69 413	26 761	28 000

Kiinteistö Oy Puolangan Vuokratalot

Toiminnan kuvaus

KOY Puolangan Vuokratalojen tavoitteena on turvata Puolangalla asuville ja tänne muuttaville vuokra-asunnon tarvisijoille viihtyisä ja turvallinen asumisvaihtoehto omistusasumiselle. Asuntokantaa kehitetään ja sopeutetaan tarvetta vastaavasti.

Toiminta talousarviovuonna

Paluu- ja maallemuutto on lisännyt asuntojen kysyntää ja sen ennustetaan jatkuvan edelleen.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA:n ohjeen mukaiset jälkilaskelmat tehdään v. 2017 alkaen sillä tarkkuudella kuin se on mahdollista kirjanpidosta saatavien tietojen perusteella.

Laskujen käsittelyssä ja kirjanpidossa parannetaan kustannusten kohdentamista vuosikulujen ja investointien osalta.

ASUMISPALVELUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Asuntojen käyttöaste (tekninen) %	82	84	86	88	89
TALOUS					
Tuotot yhteensä	792 819	860 000	880 000	890 000	900 000
Hoitokulut yhteensä	650 562	613 985	636 000	640 000	640 000
Käyttökate/Hoitokate	129 299	207 326	244 000	250 000	260 000
Poistot	110575	115 481	120 000	125 000	125 000
Rahoituskulut	19 531	10 885	10 000	10 000	10 000
Tulos ennen veroja ja tilinpäätössiirtoja	-806	72 425	114 000	115 000	125 000

Tuloslaskelmaosa

	TP	TA	TA	PTS	PTS
	2020	2021	2022	2023	2024
MYYNTITUOTOT	2 024 750	1 627 170	2 656 590	1 888 778	1 893 778
MAKSUTUOTOT	1 227 626	312 550	1 079 274	107 200	107 200
TUET JA AVUSTUKSET	512 760	245 900	774 596	75 000	75 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	772 466	799 200	866 726	1 033 387	1 033 387
TOIMINTATUOTOT	4 537 602	2 984 820	5 377 186	3 104 365	3 109 365
HENKILÖSTÖKULUT	-4 931 286	-4 948 358	-5 178 427	-4 467 862	-4 467 982
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)	-585 093	-575 429	-648 982	-289 856	-653 676
Muut palvelut	-17 268 223	-17 630 237	-19 097 275	-3 050 205	-3 049 999
PALVELUIDEN HANKINNAT	-17 853 316	-18 205 666	-19 746 257	-3 340 061	-3 703 675
AINEET JA TARVIKKEET	-1 991 703	-1 585 990	-2 167 927	-1 635 385	-1 633 385
AVUSTUKSET	-903 802	-297 400	-792 742	-338 800	-333 800
MUUT TOIMINTAKULUT	-144 745	-128 586	-396 330	-243 243	-243 243
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-25 824 851	-25 166 000	-28 281 683	-10 025 351	-10 382 085
TOIMINTAKATE	-21 287 249	-22 181 180	-22 904 497	-6 920 986	-7 272 720
VEROTULOT	8 456 801	9 029 000	8 819 581	5 050 000	4 985 000
VALTIONOSUUDET	15 082 100	14 642 480	15 235 787	3 575 810	3 527 810
KORKOTUOTOT					
MUUT RAHOITUSTUOTOT	7 050	10 000	26 574	37 074	37 074
KORKOKULUT	-34 361	-42 000	-48 699	-56 843	-55 691
MUUT RAHOITUSKULUT	-13 161	-5 200	-14 611	-13 000	-13 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-40 471	-37 200	-36 736	-32 769	-31 617
VUOSIKATE	2 211 180	1 453 100	1 114 135	1 672 055	1 208 473
SUUNNITELMAN MUK.POISTOT	-1 048 355	-997 043	-1 010 550	-1 021 692	-988 500
KERTALUONTEISET POISTOT	-76 665		-100 000		
ARVONALENTUMISET					
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 125 019	-997 043	-1 110 550	-1 021 692	-988 500
SATUNNAISET TUOTOT					
SATUNNAISET KULUT					
POISTOERON LIS (-) TAI VÄH (+)	144 046	72 000	72 000	72 000	72 000

TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ

1 344 099

532 557

81 085

723 363

292 973

Alaskirjauksiin varautuminen

Kainuun kunnat (Hyrnsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo ja Suomussalmi) ovat sopineet Kainuun Etu Oy:n toiminnan lopettamisesta. Kainuun Etu Oy:n konkurssi on alkanut 14.5.2021. Vuoden 2022 talousarviossa on varauduttu 10550 € alaskirjaukseen Puolangan kunnan Kainuun Etu Oy:lle antaman takaisin maksamatta olevan lainan osalta.

Vanhan liikuntasalin purkamisesta aiheutuu kunnalle n. 200 t€ alaskirjaustarve. Vuoden 2022 talousarviossa varaudutaan 100 t € alaskirjaukseen.

Rahoituslaskelmaosa

	Toteuma	Budjetti	Budjetti	PTS	PTS
	2020	2021	2022	2023	2024
KUNNAN RAHOITUSLASKELMA					
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Vuosikate	2 325 072	1 457 600	1 114 135	770 315	306 733
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-21 720				
TOIMINNAN RAHAVIRTA	2 303 353	1 457 600	1 114 135	770 315	306 733
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-731 621	-5 228 000	-4 385 000	-420 000	-420 000
Rah.osuudet investointimenoihin	220 000	1 250 000	1 125 000		
Pys.vast.hyöd.luovutustulot	12 100	50 000	50 000	50 000	50 000
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-499 521	-3 928 000	-3 210 000	-370 000	-370 000
Toiminnan ja invest. rahavirta	1 803 832	-2 470 400	-2 095 865	400 315	-63 267
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaam.lisäykset					
Antolainasaam.vähennykset					
Antolainauksen muutokset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaik.lainojen lisäys			-2 500 000		
Pitkäaik.lainojen vähennys		580 000	706 296	831 296	831 296
Lyhytaik.lainojen muutos	-1 581 296	-2 866 295	1 000 000		
Lainakannan muutokset	-1 581 296	-2 286 295	-793 704	831 296	831 296
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiant.var.ja po:n muut	10 856				
Vaihto-omaisuuden muutos					
Saamisten muutos	397 233				
Korottomien velkojen muutos	-433 148				

Muut maksuvalmiuden muutokset	-25 059				
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-1 606 355	-2 286 295	-793 704	831 296	831 296
RAHAVAROJEN MUUTOS	197 477	-4 756 695	-4 000 013	1 231 611	768 029
Rahavarojen muutos	197 477	-4 756 695	-4 000 013	1 231 611	768 029

Lainanottovaltuus

Kunnanhallitus voi nostaa 3 milj. euron lyhyt- tai pitkäaikaisen talousarviolainan investointeja varten. Maksuvalmiuden turvaamiseksi on käytössä kuntatodistusohjelma, jonka yläraja on 6 M€.

Käyttötalousosa

Valtuustoon nähden sitovat vuoden 2022 nettomäärärahat annetaan seuraavalla jaolla: vaalit, tarkastustoiminta, hallinto- ja elinvoimapaalvelut, sosiaali- ja terveydenhuolto, sivistystoimiala ja tekninen toimiala.

Vaalit

Toimintakate on valtuustoon nähden sitova.

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	4 500	0	0	4 500	4 500
TOIMINTAKULUT	-17 865	0	-19 759	-17 983	-18 103
TOIMINTAKATE	-13 365	0	-19 759	-13 483	-13 603

Toiminnan kuvaus

Talousarviovuonna järjestetään aluevaalit.

Tarkastustoiminta

Toimintakate on valtuustoon nähden sitova.

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-21 719	-10 614	-18 379	-19 639	-19 639
TOIMINTAKATE	-21 719	-10 614	-18 379	-19 639	-19 639

Toiminnan kuvaus

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan toimikausi vastaa valtuuston toimikautta.

Tarkastuslautakunnan tehtävä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Lisäksi tarkastuslautakunta huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen hallinnon ja talouden tarkastuksen yhteensovittamisesta. Arviointityössä lautakunta kiinnittää huomiota toiminnan, toimintatapojen sekä palvelujen järjestämisen tuloksellisuuteen ja tarkoituksenmukaisuuteen. Arviointikertomuksessa tarkastuslautakunta antaa valtuustolle oman arvionsa toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa.

Hallinto ja elinvoimapalvelut

Toimintakate on valtuustoon nähden sitova.

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	690 079	305 116	415 100	318 500	323 500
TOIMINTAKULUT	-2 387 643	-1 818 807	-1 939 902	-1 870 868	-1 867 065
TOIMINTAKATE	-1 697 564	-1 513 691	-1 524 802	-1 552 368	-1 543 565

Kunnanvaltuusto

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-35 887	-26 312	-27 305	-27 887	-27 887
TOIMINTAKATE	-35 887	-26 312	-27 305	-27 887	-27 887

Toiminnan kuvaus

Valtuustolla on kokonaisvastuu koko kuntakonsernin toiminnasta ja taloudesta. Valtuusto vastaa strategisesta päätöksenteosta ja tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä.

Valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Valtuusto päättää kuntastrategiasta, hallintosäännöstä, talousarviosta ja taloussuunnitelmasta sekä omistajaohjauksen periaatteista että konserniohjeesta.

Valtuuston vastuulla ovat myös varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteet, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista päättäminen.

Valtuustolle kuuluu myös takaussitoumuksen tai muun vakuuden antaminen toisen velasta.

Lisäksi valtuusto vastaa luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista, tilintarkastajien valitsemisesta, tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta sekä muista valtuuston päätettäviksi säädetyistä ja määrätyistä asioista.

Kunnanhallitus

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	0	10 018	15 100	0	0
TOIMINTAKULUT	-476 318	-434 635	-405 975	-470 177	-465 467
TOIMINTAKATE	-476 318	-424 617	-390 875	-470 177	-465 467

Toiminnan kuvaus

Kunnanhallitus johtaa kunnan hallintoa, taloutta ja palvelutuotantoa sekä ohjaa konsernin toimintaa valtuuston päättämän strategian mukaisesti. Kunnanhallitus toteuttaa maankäyttö- ja elinkeinopolitiikka, pitää yllä yhteistyösuhteita ja edistää koko kunnan elinvoimaisuutta ja tunnettua. Kunnanhallituksen määräraha kattaa pormestarin, kunnanhallituksen, suhdetoiminnan, työllisyyden hoidon sekä työmarkkinatuen kuntaosuuden.

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Hallintoa johtaessaan kunnanhallitus valvoo ja sovittaa yhteen omaa, toimielinten ja viranhaltijoiden toimintaa. Kunnanhallitus antaa hallintoa koskevia yleisohjeita, seuraa kunnan yleistä kehitystä ja vastaa kunnan henkilöstöpolitiikasta. Kunnanhallitus toimii myös kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon monijäsenisenä toimielimenä.

Työllisyyden hoito

Kunnan vastuu ja rooli työllisyyden hoidossa on jatkuvasti kasvanut ja erityisesti rooli pitkäaikaistyöttömien aktivoinnissa on lisääntynyt. Valtio ja kunta maksavat työmarkkinaetuudesta kumpikin 50 % 300–999 päivän työttömyyden ajalta, mutta kunnan osuus yli 1000 päivää ylittävän työttömyyden työmarkkinaetuudesta on 70 %. Työllistymistä edistävien palvelujen ajalta työmarkkinatuen maksaa kuitenkin valtio kokonaisuudessaan.

Kunta hoitaa työllistämispalvelut omana toimintanaan tehden yhteistyötä Paltamon työllisyyspalveluiden sekä TE- palveluiden kanssa. Työllisyydenhoidossa on yksi vakituinen työntekijä (työvoimakoordinaattori). Vuoden 2024 alusta alkaen työllistämispalvelut siirtyvät TE-toimistoilta kokonaisuudessaan kuntien järjestettäväksi.

Muutokset toimintaan talousarviovuonna

Puolangan kunnalla on sopimus Ristijärven 4H-yhdistyksen kanssa kierrätysmyymälätoiminnasta. Kunta antaa kiinteistön 4H-yhdistyksen käyttöön, ja yhdistys palkkaa vastineeksi myymälään puolankalaisia pitkäaikaistyöttömiä palkkatuella. Työllistetyt ovat 60 % työajalla vähintään 24 kk työttömänä olleita henkilöitä. Toiminta pyörii hyvin, mutta kokemus on osoittanut, ettei myymälä pyöri ja siten työllistämistoiminta onnistu parhaalla mahdollisella tavalla vain työllistettyjen avulla ilman kierrätysmyymälän ohjaajaa.

Työvoimakoordinaattorin resurssit eivät riitä kierrätysmyymälän työntekijöiden päivittäiseen ohjaamiseen. Työvoimakoordinaattori edistää työllisyydenhoitoon liittyviä kokonaisuuksia mm. verkosto- ja viranomaisyhteistyönä.

Kierrätysmyymälän ohjaaja tuntee myymälän toiminnan ja hänen toimenkuvansa on laaja. Hän ohjaa työllistymistä edistävissä palveluissa olevia henkilöitä, jotka ovat kuntouttavassa työtoiminnassa ja työkokeilussa mm. työ- ja toimintakyvyn sekä osatyökykyisyyden selvittämiseksi. Työssä selviytymisen arvioinnit ovat olennainen osa kuntoutus- ja eläkeselvittelyjä. Myymälä on opinnollistettu, ja kierrätysmyymälän ohjaajan rooli on ohjata työvoimakoordinaattorin tuella opiskelijoita kohti näyttöä liiketoiminnan tutkinnon eri osa-alueilla. Kierrätysmyymälän ohjaaja osallistuu myymälätoimintojen suunnitteluun ja kehittämiseen yhdessä työvoimakoordinaattorin kanssa. Lisätilat mahdollistavat jatkossa mm. sosiaalisen kuntoutuksen ja ryhmätoiminnan, johon myös ohjaajan työpanosta tarvitaan. Edellä mainituilla perusteluilla vuodelle 2022 on varattu kierrätysmyymälän ohjaajan palkkauserä. Kyseessä on lisäpanostus työllisydenhoitoon.

Hallintopalvelut

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	58 000	78 762	36 000	58 000	58 000
TOIMINTAKULUT	-603 399	-609 492	-522 515	-603 399	-603 399
TOIMINTAKATE	-545 399	-530 730	-486 515	-545 399	-545 399

Toiminnan kuvaus

Hallintopalvelut sisältävät hallinto- ja toimistopalvelut. Niiden tehtävänä on kunnan, kuntalaisten ja kuntaorganisaation toiminnan vahvistaminen sekä myönteisen kuntakuvan luominen aktiivisella vuorovaikutuksen kehittämällä ja sujuvalla asiakaspalvelulla. Hallintopalvelut tuottavat kuntalaisille ja kuntaorganisaatiolle päätöksenteon valmisteluun ja toimenpanoon kuuluvat palvelut ja osallistuu kunnan kehittämistyöhön.

Toimistopalvelut tuottavat sisäiset palvelut eri hallintokunnille ja vastaavat asiakaspalvelusta, asian- ja asiakirjahallinnosta sekä arkistoinnista.

Yhteistoiminta

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	0	3 608	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-169 705	-171 643	-202 075	-152 630	-153 537
TOIMINTAKATE	-169 705	-168 035	-202 075	-152 630	-153 537

Toiminnan kuvaus

Yhteistoiminnan kustannukset sisältävät Kainuun Liiton, verotuksen, joukkoliikenteen, ystävyysskuntatoiminnan sekä muun yhteistoiminnan kuten Suomen Kuntaliiton ja Kunnallisen työmarkkinalaitoksen maksuosuudet.

Elinkeinopalvelut

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	471 079	68 876	232 000	100 000	100 000
TOIMINTAKULUT	-865 616	-376 634	-562 102	-380 557	-380 557
TOIMINTAKATE	-394 537	-307 758	-330 102	-280 557	-280 557

Toiminnan kuvaus

Elinkeinopalvelut sisältävät elinkeinopalveluiden hallinnon, markkinoinnin, tapahtumat sekä elinkeinopalveluiden projektit.

Puolanka toimii aktiivisesti luoden mahdollisuuksia monipuoliselle yritystoiminnalle. Kunnan rooli on neuvoa, opastaa ja välittää tietoa yrittäjille. Kunta toimii osaltaan mahdollistajana elinkeinoelämää ja yritystoimintaa kehittäville hankkeille, luo edellytyksiä yritystoiminnan harjoittamiselle ja edistää yrittäjämönteistä ilmapiiriä. Kunta ei kuitenkaan itse toimi yrittäjänä eikä yritysten rahoittajana. Kunta tekee aktiivista yhteistyötä yrittäjien ja yrittäjiä edustavien yhdistysten kanssa vastaten yrittäjien tarpeisiin olemassa olevien resurssien puitteissa.

Toiminta talousarviovuonna

Vuoden 2022 painopistealueena on biokaasulaitoksen toimintojen ylös ajo ja toimintojen laajentaminen käsittämään uuden biolinjan. Nyt valmistuvalle biokaasulaitokselle haetaan käsittelysopimuksia ympäröivistä kunnista ja näin varmistetaan laitoksen täydenkapasiteetin raaka-aine huolto. Honkavaaran biokeskusalueelle toteutetaan haketerminaali palvelemaan ensivaiheessa Honkainfran omia toimintoja.

Paljakan alueella tuetaan investointien toteuttamista mm. määräaikaisen matkailuasiantuntijan avulla, joka avustaa alueen yrittäjiä mm. myynnissä ja markkinoinnissa sekä investointien suunnittelussa.

Matkailuelinkeinon kehittäminen ja kasvun vauhdittaminen yhdessä Puolanka-Paljakka matkailuyhdistyksen kanssa kuuluu myös vuoden tavoitteisiin. Kunnan ja eri yrittäjäjärjestöjen tapaamisten kehittämistä toimivaksi yhteistyöfoorumiksi kunnan ja yritysten välille jatketaan.

Hankeyhteistyötä tehdään jatkossa KAMK:n kanssa yhteistyösopimuksen mukaisesti. Kunta rahoittaa kunta-asiamiestoimintaa ammattikorkeakoululle yhdessä muiden Kainuun kuntien kanssa.

Kunta on kilpailuttanut kotisivujen uusimisen vuonna 2021 ja uudet sivut tullaan julkaisemaan vuoden 2022 alkupuoliskolla.

Vuonna 2022 Puolangalla järjestetään mm. Kainuun rastiviikko, jonka tuomaa näkyvyyttä hyödynnetään muun muassa asumisen-, vapaa-ajan- ja matkailun markkinoinnissa.

Maaseutupalvelut

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
--	---------	---------	---------	---------	---------

TOIMINTATUOTOT	127 000	143 852	132 000	127 000	132 000
TOIMINTAKULUT	-209 278	-199 955	-209 930	-209 278	-209 278
TOIMINTAKATE	-82 278	-56 103	-77 930	-82 278	-77 278

Toiminnan kuvaus

Puolangan maaseutuasioita hoidetaan osana kunnan hallinnoimaa Puolangan maaseutuhallinnon yhteistoiminta-aluetta. Puolangan kunnan lisäksi yksikköön kuuluvat Hyrynsalmen, Paltamon, Ristijärven ja Suomussalmen kunnat. Yksikön toiminnan päätavoitteena on turvata alueen viljelijöille Euroopan Unionin ja kansallisten säädösten mukainen tukihakemusten käsittely ja maksatus sekä muiden maaseutuelinkeinoviranomaisille annettujen tehtävien hoitaminen (mm. petoeläin- vahinkoasiat, eläintenpito- ja eläinten pitopaikkarekisterin ylläpito sekä hukkakaura-asiat). Lisäksi yksikön henkilöstö voi osallistua tarvittaessa muiden tehtävien hoitoon ja maaseudun kehittämiseen alueen kunnissa. Maaseutuhallinnon yksiköllä on asiakkaita palveleva toimipiste jokaisessa alueen kunnassa erikseen sovittuina ajankohtina. Puolangan kunnan hallinnoima yhteistoiminta-alue tekee tiivistä yhteistyötä Sotkamon yksikön kanssa erillisen yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Vuoden 2021 päätukihauksessa Puolangan yhteistoiminta-alueella maataloustukihakemuksia jätti yhteensä 283 maatilaa, joista lähes kaikki viljelijät hakivat maatalouden tuet sähköisesti.

Toiminta talousarviovuonna

Maaseutuhallinnon toiminnan päätehtävä on Euroopan Unionin maksajavirastotehtävän täyttämiseen liittyvien vaatimusten toteuttaminen. Vuoden 2022 toiminta keskittyy pääosin viljelijätukihakemusten käsittelyyn. Yhteistyötä Sotkamon maaseutuhallintoyksikön ja muiden toimintaan liittyvien sidosryhmien (mm. Kainuun ELY-keskus, MTK ja Kainuun Riistanhoito-yhdistykset) kanssa jatketaan. Jatkamme MaaseutuHarava 2 -hankkeen johtamaa uuden ohjelmakauden Kainuun maatalouden strategiatyötä.

Maaseutuhallinnon yhteistoimintasopimuksen toteutumista ja toiminnan kehittämistä seuraa yhteistoimintaryhmä. Ryhmässä ovat edustettuina jäsenet jokaisesta sopimuskunnasta sekä kuntien alueella toimivien tuottajajärjestöjen edustajista. Maaseudun kehittämiseen liittyvistä tehtävistä jokainen yksikön kunta vastaa itse. Puolangalla maaseudun kehittämisasiat ja kylätoiminta ovat osa myös elinkeinoasioita.

Tavoitteena talousarviovuonna on maksajavirastotehtävien hoitaminen vaatimusten mukaisesti, järjestää tukihakukoulutuksen lisäksi tuenhakijoiden ”kyselytunti”, kehittää yksikön toimintaa ottaen huomioon maataloushallinnon siirtymisen sähköiseen asiointiin ja vuoden 2021 asiakaspalvelukyselyn tulokset sekä perehtyä uuden ohjelmakauden tukijärjestelmiin.

Sosiaali- ja terveystalot

Toimintakate on valtuustoon nähden sitova.

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	2 227 420	1 842 922	404 000		
TOIMINTAKULUT	-17 500 714	-16 291 839	- 15 350 144	-123 489	-124 684
TOIMINTAKATE	-15 273 294	-14 448 917	- 14 946 144	-123 489	-124 684

Toiminnan kuvaus

Puolangan kunta on ulkoistanut sosiaali- ja terveystalot Terveystalo Kuntaturva Oy:lle kokonaisulkoistuksena. Viranomaispäätöksiä edellyttävät sosiaalipalvelut kunta tuottaa itse. Palvelusopimus on voimassa 31.12.2025 saakka, mutta se siirtyy sellaisenaan kunnalta hyvinvointialueelle 1.1.2023. Sopimuksen nettokustannus vuonna 2021 on 14,6 M€. Vuoden 2022 talousarviossa on varauduttu sopimuksen mukaiseen 1,25 % enimmäishinnannousuun. Todellinen nousuprosentti riippuu sopimuksen mukaisten kriteerien toteutumisesta.

Edellä mainitun nettokustannuksen lisäksi kunta vastaa kiinteistö- ja kiinteistöhoitokustannuksista ja merkittävistä kalustehankinnoista. Lisäksi kunnalle aiheutuu kustannuksia edelleen myös ennen vuotta 2005 aiheutuneista eläkemenoperusteisista eläkemaksuista ja kuntouttavasta työtoiminnasta. Kuntouttavan työtoiminta on hallinnollisesti kuitenkin sivistystoimialan alla ja siten sen talousarviossa.

Vuosi 2022 on jo kymmenes vuosi kokonaisulkoistuksen piirissä. Kuntalaiset ovat olleet palveluihin keskimäärin hyvin tyytyväisiä. Sosiaali- ja terveystalouksista vastaavana toimielimenä toimii kunnanhallitus. Yksilöhuoltoasioita käsittelee kunnanhallituksen sosiaali- ja terveydenhuollon yksilöjaosto.

Sopimuksen piiriin ei kuulu ympäristöterveydenhuolto, jonka järjestää Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä. Lisäksi kunta kuuluu kuntayhtymään sairaanhoitopiiriin ja erityishuoltopiiriin osalta.

Toiminta talousarviovuonna

Sopimuksen siirtyminen hyvinvointialueelle v. 2023 alusta työllistää etenkin pormestaria ja jossain määrin hallintojohtajaa. Sopimuksen pitäisi turvata nykyisenlaiset Terveystalon tuottamat palvelut kuntalaisille v. 2025 loppuun asti, vaikka sopimus siirtyy hyvinvointialueelle. Kunta pyrkii varmistamaan, ettei sopimuksen siirtyminen hyvinvointialueella heikennä palveluiden laatua tai saatavuutta millään tavalla.

Tammikuussa 2022 järjestetään aluevaalit, joissa valitaan aluevaltuutetut. Kunnat saavat edustajia aluevaltuustoon asukasluvun mukaisessa suhteessa, joten pienten kuntien vaikutusmahdollisuudet voivat jäädä vähäisiksi.

Sivistystoimiala

Toimintakate on valtuustoon nähden sitova.

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	128 328	159 818	108 800	132 328	132 328
TOIMINTAKULUT	-4 522 079	-4 022 837	-4 271 337	-4 468 042	-4 467 772
TOIMINTAKATE	-4 393 751	-3 863 019	-4 162 537	-4 335 714	-4 335 444

Toiminnankuvaus

Sivistyslautakunnan toiminta-ajatus on antaa valmiuksia persoonallisuuden tasapuoliseen kehittämiseen ja jatkuvaan koulutukseen sekä vastata lisääntyvän koulutustarpeen ja vapaa-ajan haasteisiin päämääränä aktiivinen, omatoiminen ihminen.

Sivistyslautakunnan keskeisinä tehtäväalueina ovat koulutoimi, perusopetus ja lukiokoulutus. Sivistyslautakunta vastaa myös varhaiskasvatuksen, kansalaisopiston sekä nuorisotyön, liikunnan, kulttuurin sekä kirjaston toiminnasta. Sivistyspalvelut tarjoavat joustavia ja laadukkaita peruspalveluja lähellä kuntalaista ja lisäävät näin elinvoimaa ja mielekästä elämää kaikenikäisille. Toimivat palvelut lisäävät kunnan kiinnostavuutta paikkana asua ja yrittää.

Tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnallinen/ laadullinen tavoite 2022	Mittari	Tavoitetila 2024
Mielekästä elämää kaikenikäisille mahdollistava Puolanka.	Jokainen peruskoulun 9-luokkalainen saa 1) päättötodistuksen ja 2) jatkokoulutuspaikan.	1) % 2) %	Jokainen peruskoulun 9-luokkalainen saa 1) päättötodistuksen ja 2) jatkokoulutuspaikan.
	Nuoren sijoittuminen Sarkasta opintoihin tai töihin	lkm	Puolankalaiset nuoret eivät syrjäydy
Liikkuva ja hyvinvoiva puolankalainen	Liikuntatapahtumien määrä, joissa liikuntatoimi mukana 12 kpl	lkm	Liikuntatoimi järjestää urheilutapahtumia yhdessä kolmannen sektorin kanssa.

Vetovoimainen ja hyvätasoinen lukio	Puolankajärven koulun 9. luokkalaisista Puolangan lukioon siirtyviä opiskelijoita 45 %.	%	Puolangalla on oma lukio, jonne tulee opiskelijoita muualtakin.
Houkutteleva paikka asua ja yrittää	Kirjaston puolankalaisten ja ulkopaikkakuntalaisten lainaajien määrä 800 Monipuolinen kulttuuritarjonta, kulttuuritapahtumia 6 kpl	lkm lkm	Kirjastossa on laaja ja ajantasainen lainausvalikoima ja omatoimikirjaston myötä kattava aukiolo. Vilkas kulttuuritarjonta yhdessä kolmannen sektorin kanssa tuotettuna.
	Kansalaisopistossa opiskelee yli 15 % asukasmäärästä Netto-opiskelijoita yli 350	% lkm	Kansalaisopisto vastaa kysyntään. Opiskelijoita yhteensä
Joustava ja laadukas varhaiskasvatus	Asiakastyytyväisyys yli 4 (asteikko 1-5)	ka	Asiakastyytyväisyys on mitatusti korkealla tasolla.

Hallinto

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	0	7 881	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-182 664	-295 345	-178 029	-182 664	-182 664
TOIMINTAKATE	-185 664	-287 463	-178 029	-182 664	-182 664

Tavoitteena on hallinnon talouden tasapaino ja tehtävien toimeenpanokyky. Hallinnon kuluja nostavat eläkemenoperusteiset maksut.

Varhaiskasvatus

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	
TOIMINTAKULUT	-869 899	-757 100	-816 000	-869 899	-869 899
TOIMINTAKATE	-869 899	-757 100	-816 000	-869 899	-869 899

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on järjestää laadukkaita, perheen tarpeet huomioonottavia päivähoitopalveluja. Tavoitteena on tukea lasten koteja näiden kasvatustehtävässä ja yhdessä edistää lapsen persoonallisuuden tasapainoista kehitystä. Esiopetuksen tehtävänä on vahvistaa lapsen oppimisedellytyksiä ja vuorovaikutustaitoja sekä ennaltaehkäistä mahdollisia lapsen kehitykseen liittyviä haasteita. Esiopetuksen tärkein tavoite on lapsen terve minäkuva.

Toiminta talousarviovuonna

Varhaiskasvatuksen vuosisuunnitelma pohjautuu valtakunnallisiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin (Vasu 2016) ja esiopetussuunnitelman perusteisiin (2014). Molemmissa on huomioitu kaikki oppimisen alueet. Jokaiselle lapselle laaditaan yhdessä huoltajien kanssa henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetuksessa lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma. Tarpeen mukaan lapselle tehdään oppimissuunnitelma tehostettua tukea varten tai henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma.

Varhaiskasvatuspalveluiden kokonaisulkoistus jatkuu sopimuksen mukaan. Mahdollinen lapsimäärän muutoksesta johtuva hinnantarkistusajankohta on vuosittain maaliskuussa ja syyskuussa.

Varhaiskasvatussuunnitelma päivitetään.

Perheiden varhaiskasvatustarpeet (mm. huoltajien työssäkäynti suuntautuessa muualle kuin Puolangan taajamaan) huomioidaan. Kokonaisarvion perusteella etsitään paras ratkaisu (esim. perhepäivähoito, ryhmäperhepäivähoito tai kuntien välinen yhteistyö) varhaiskasvatuspalveluiden toteuttamiseksi kussakin palvelutarpeessa.

Lasten kotihoidon tuen kuntalisään on varattu 32 000 euroa.

Suoritteita ja mittareita	TA 2022	TP 2020	KS 2021	TS 2023	TS 2024
Varhaiskasvatuksessa olevien lasten lukumäärä syyskaudella	35	34	41	35	34
Varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten osuus 1–6 v ikäluokasta %	53		62	60	52

Ilta- ja yötoiminnassa olevien lukumäärä	7	7	7	10	7
Esikoululaisten määrä	10	11	18	15	10

Peruskoulutus

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	71 828	58 089	63 000	71 828	71 828
TOIMINTAKULUT	-2 433 211	-2 081 506	-2 307 104	-2 433 481	-2 433 211
TOIMINTAKATE	-2 361 383	-2 023 417	-2 244 104	-2 361 653	-2 361 383

Toiminnankuvaus

Perusopetus käsittää yleisopetuksen ja erityisopetuksen. Vuosiluokkien 1–9 opetus järjestetään kirkonkylässä Puolankajärven koululla.

Perusopetus antaa oppilaille laadukkaan yleissivistyksen kannustavassa ja turvallisessa oppimisympäristössä niin, että koulun päättövaiheessa nuori on tiedollisesti, taidollisesti ja emotionaalisesti kykenevä kohtaamaan toisen asteen koulutushaasteet ja myöhemmät työelämän vaatimukset.

Toiminta talousarviovuonna

Varhaiskasvatuksen ja toisen asteen koulutuksen järjestäjien kanssa kehitetään nivelvaiheyhteistyötä. Oppivelvollisuuden laajentumisen myötä, ohjaus- ja valvontavastuu säilyy perusopetuksen järjestäjällä. Yhteistyö oppivelvollisen, oppivelvollisen huoltajien ja toisen asteen koulutuksen järjestäjien kanssa jatkuu, kunnes toisen asteen opiskelupaikka löytyy.

Koulun pedagogista kehittämistä tuetaan kahdella hankkeella. Opetushallituksen hankerahoituksella kehitetään yläkoululle samanaikaisopettajuusmallia. Tämän hankkeen myötä tehostetun tuen ja erityisen tuen oppilaille on paremmat mahdollisuudet opiskella oman ryhmänsä kanssa ja näin turvata oppilaalle yksilölliset oppimistavoitteet ja inklusio toteutuu.

Toinen kehittämishankkeen avulla tuotetaan tieto- ja viestintästrategia (TVT) peruskoulun jokaiselle luokka-asteelle. Hankkeen tavoitteena on kartoittaa TVT-koulutustarpeet ja laatia koulutussuunnitelma ja sen jalkauttaminen. Koulun toiminnan kehittämiseksi osallistutaan aktiivisesti maakunnallisiin kehittämishankkeisiin

Kiusaamisen vastaiseen toimintaan ja työrauhan löytymiseen panostetaan edelleen lisäämällä mm. ryhmäytymisellä, yhteisen välituntitoiminnan kautta sekä lisäämällä oppilaiden osallisuutta päätöksen tekoon. Tässä työssä mukana on tukioppilas- ja oppilaskunta.

Yrittäjäkasvatusta harjoitellaan käytännössä välituntikahviotoiminnalla ja suunnitteilla on järjestää elokuvanäytösten yhteyteen kioskitoimintaa.

Suoritteita	TA 2022	TP 2020	KS 2021	TS 2023	TS 2024
Oppilasmäärä 20.9.	147	170	160	148	147
Kuljetusoppilaat 20.9.	79	83	90	74	79
Erityiseen tukeen oikeutetut oppilaat %	8	6,8	8	7	8
Tuntikehys	480	486,2	479,2	480	480

Lukiokoulutus

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	24 000	14 186	0	24 000	24 000
TOIMINTAKULUT	-411 718	-385 071	-347 494	-411 718	-411 718
TOIMINTAKATE	-387 718	-370 885	-347 494	-387 718	-387 718

Toiminnan kuvaus

Valtioneuvosto on päätöksellään 12.6.1968 oikeuttanut Puolangan kunnan perustamaan syyslukukauden 1968 alusta lukien yhteislukion. Lukio toimii Puolankajärven koululla.

Lukiokoulutuksen tarkoituksena on antaa opiskelijalle valmiudet aloittaa opiskelu yliopistossa, ammattikorkeakoulussa ja lukion oppimäärään perustuvassa ammatillisessa koulutuksessa. Koulutuksen tavoitteena on tukea opiskelijoiden kasvamista hyväksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi (lukiolaki).

Toiminta talousarviovuonna

Lukiossa järjestettävä opetus on laadukasta pätevän henkilöstön ja pienten ryhmäkokojen myötä. Opettajakunta kouluttautuu ottamaan uudet opetussuunnitelmat käyttöön. Kaikki pakolliset kurssit järjestetään lähiopetuksessa ja filiaaliyhteistyön (yhteistyö Paltamon ja Suomussalmen kanssa) mahdollistamana voimme järjestää laadukasta etäopetusta pienellekin opiskelijamäärälle.

Toisen asteen oppilaitoksen olemassaolo lisää kunnan vetovoimaisuutta, joten lukion kehittämiseen ja markkinointiin panostetaan edelleen. Tehdään lukion omat nettisivut, joilla lisätään näkyvyyttä. Markkinoinnissa korostetaan laadukasta opetusta, ajantasaista teknologiaa, monipuolista ja laajaa TVT-laitteiden ja järjestelmien käyttöä, henkilökohtaista ohjausta, sekä opiskelijoille tarjottavia etuja kuten edulliset asunnot, autokoulu, lasketteluliput, kuntosalikortti sekä kansalaisopiston kausikortti. Tavoitteena on saada 45 % puolankalaisista nuorista lukioon.

Suoritteita	TA 2022	TP 2020	KS 2021	TS 2023	TS 2024
Opiskelijamäärä 20.9.	26	21	24	30	32
Opintonsa keskeyttäneet opisk.	0	1	0	0	0
Kurssin keskeyttäneet lukumäärä/lukuvuosi	0	2	4	0	0
Ylioppilastutkinnon suorittaneiden puoltoänten keskiarvo (kevät)	25	23,8	25,75	26	25
Valtionosuuden yksikköhinta	13 942	11 500	12 863	14 000	14 000

Kansalaisopisto

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	22 500	20 375	23 500	22 500	22 500
TOIMINTAKULUT	-161 436	-140 206	-158 103	-161 436	-161 436
TOIMINTAKATE	-138 936	-119 831	-134 603	-138 936	-138 936

Toiminnan kuvaus

Opetus- ja kulttuuriministeriön ylläpitämisluvan muuttamispäätöksessä 12.12.2012 todetaan kansalaisopiston koulutustehtävästä: ”Puolangan kansalaisopisto järjestää koulutusta, joka painottuu taideaineiden, käden taitojen ja terveyttä edistävän liikunnan opetukseen. Opisto järjestää lisäksi kuntalaisten tarpeista lähteviä ajankohtaisia koulutuksia, joiden tavoitteena on osallistuva ja aktiivinen kansalainen.”

Kansalaisopisto tuottaa vapaan kansansivistyslain edellyttämiä opinto- ja harrastusmahdollisuuksia eri-ikäisille. Tavoitteena on osallistujapohjan laajentaminen ja koulutustarjonnan suuntaaminen erityisesti eläkeläisille, työttömille, maahanmuuttajille ja perusvalmiuksia vailla oleville. Kansalaisopisto pitää osaltaan yllä kunnan elinvoimaisuutta. Kansalaisopiston 54. toimintavuosi käynnistyi syksyllä 2021.

Toiminta talousarviovuonna

Vakiinnutetaan opetustuntimäärä. Anotaan opintoseteliavustusta, joka jaetaan avustuksen kohderyhmän kurssilaisille. Kurssipalautteiden perustella kehitetään toimintaa. Tarjotaan Ikäänntyvien yliopiston verkkoluentoja maksutta kuntalaisille.

Suoritteita	TA 2022	TP 2020	KS 2021	TS 2023	TS 2024
Opiskelijoita	400	371	480	480	400
Valtionosuustuntimäärä	2701	2707	2707	2701	2701
Toteutunut tuntimäärä	3800	2981	3800	3800	3800
Valtionosuustunnin laskennallinen hinta	89,48	84,37	84,37	89,50	89,50

Nuoriso- ja erityisnuorisotyö

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	3 300	49 501	15 600	2 300	2 300
TOIMINTAKULUT	-197 763	-179 439	-238 909	-143 456	-143 456
TOIMINTAKATE	-194 463	-129 938	-223 309	-141 156	-141 156

Toiminnan kuvaus

Nuorisotiimi vastaa kunnan nuorisotyöstä ja parantaa nuorten elinoloja ja vaikuttamismahdollisuuksia. Se ylläpitää monitoimitalon toimintaa nuorille ja tukee nuorten omaa toimintaa sekä osallisuutta nuorisotoimintaan. Tavoitteena on parantaa nuorisotoimen palveluja ja vuorovaikutusta eri yhteistyötahojen kanssa. Monialainen yhteistyöryhmä/LAPE kokoontuu useita kertoja vuodessa miettimään lasten ja nuorten asioita ennaltaehkäisten syrjäytymistä.

Etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa nuoria, jotka ovat joko palveluiden ulkopuolella tai tarvitsevat tukipalveluista huolimatta rinnalla kulkemista ja ohjausta. Ohjauksen avulla lisätään nuoren valmiuksia koulutukseen tai työelämään kiinnittymiseen elämäntaitojen vahvistamisen ja yksilöllisten haasteiden ratkaisemisen kautta.

Valmennuspaja Sarkan tavoitteena on tarjota vertaistukea ja mielekästä tekemistä kaikille työttömille tai työttömyysuhan alla oleville henkilöille, heidän omista tarpeistaan käsin. Toiminnan tavoitteena on parantaa henkilöiden terveellisiä elämäntapoja, osallisuutta, elämänhallintaa, työelämä- ja opiskeluvaihtoehtoja sekä tukea hakeutumista opiskelemaan tai työelämään. Valmennuspaja Sarkan toimintaan kuuluu myös puutyöpaja, jonka yhteydessä on mahdollisuus päästä toteuttamaan muitakin kädentaitoja.

Kuntouttava työtoiminta on sosiaalihuoltolain mukainen palvelu, jonka järjestämisestä kunta voi itse päättää. Puolangalla kuntouttava työtoiminta on heinäkuun 2019 alusta alkaen ollut osa nuorisotiimiä. Kuntouttava työtoiminta on tarkoitettu pitkään työttöminä olleille henkilöille työllistymismahdollisuuksien ja elämänhallinnan parantamiseksi. Kuntouttavan työtoiminnan sopimuksella asiakas voi olla mukana Sarkan toiminnassa tai kunnan tai yhdistyksen tarjoamassa työtoimintapaikassa. Päätöksen kuntouttavasta työtoiminnasta tekee sosiaalipalvelut yhdessä Te-palveluiden kanssa. Kuntouttavan työtoiminnan ohjaaja on asiakkaan tukena työtoiminnan aikana ja tarvittaessa auttaa ja ohjaa myös muissa asioissa.

Toiminta talousarviovuonna

Monitoimitalo on avoinna säännöllisesti vastaten kysyntään. Nuorisotyöntekijä tekee aktiivisesti yhteistyötä koulunuorisotyöntekijän kanssa mahdollisimman monen nuoren tavoittamiseksi ja nuorten kiinnostusten kartoittamiseksi. Monitoimitalon nuorten iltojen sisältöä kehitetään ja laajennetaan. Kainuun kuntien välistä yhteistyötä nuorisovaltuustolla lisätään. Kesäleirejä järjestetään.

Nuorisovaltuusto ottaa kantaa ja tuo nuorten ääntä kuuluville kunnassa ja nuorisovaltuuston toiminta vakiinnutetaan uusien toimijoiden myötä. Yhteistyötä tehdään seurakunnan ja sosiaalitoimen kanssa nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Valmennuspaja Sarkan toiminta pohjautuu tukemaan asiakkaan hyvinvointia: viikoittaiset liikuntatuokiot, arkielämäntaitojen harjoittelu ja monipuolinen ravitsemus. Sosiaalisten taitojen vahvistaminen vierailijoiden ja vierailujen avulla. Asiakkaan omien vahvuuksien löytäminen ja työelämän esteiden poistaminen sekä vastuun ottaminen omasta elämästä. Lähiluonnon hyödyntäminen Sarkan toiminnassa esim. metsäretket. Jatketaan yhteistyötä teknisen palvelun kanssa. Tehdään teknisen puolen aputehtäviä ja etsitään uusia pajan arkeen sopivia toimintoja.

Etsivä nuorisotyö kehittää edelleen yhteistyötä ja toimintamuotoja koulun kanssa mm. yhdessä koulun nuorisotyöntekijän ja nuorisotyöntekijän kanssa. Etsivä nuorisotyöntekijä jalkautuu ja tekee itseänsä näkyväksi koululla ja nuorisotiloilla. Vanhempainiltojen ja Wilman kautta näkyvyyttä nuorten vanhempiin.

Suoritteita	TA 2022	TP 2020	KS 2021	TS 2023	TS 2024
Nuorisotyön asiakaskäynnit	1450	1343	1500	1450	1400
Monarin aukiolokerrat	130	81	130	130	130
Henkilöstö	3,5	4	3,5	3,5	3,5
Etsivä nuorisotyö: asiakkaat	20	10	20	20	15
Etsivä nuorisotyö: Eteenpäin ohjatut	10	5	10	10	10
Valmennuspajan asiakkaat	20	16	20	20	18
Valmennuspaja eteenpäin ohjatut	8	9	8	8	8
Kuntouttava työtoiminnan asiakkaat, valmennuspajan ulkopuolella	20	26	10	15	15
Eteenpäin ohjatut	5	5	5	5	5

Liikunta

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	5 000	8 578	5 000	10 000	10 000
TOIMINTAKULUT	-143 332	-87 826	-93 016	-143 332	-143 332
TOIMINTAKATE	-138 332	-79 248	-88 016	-133 332	-133 332

Toiminnankuvaus

Liikuntatoimi tuottaa ja kehittää kuntalaisten tarvitsemia liikuntapalveluja ja toimintoja sekä ylläpitää puitteita liikunnan harrastamiselle, Mäntykodin allasosaston käyttökustannukset sekä Rastiviikon tukeminen määrärahoihin. Liikunnan avulla edistetään kuntalaisten hyvinvointia sekä pidetään yllä kunnan elinvoimaisuutta. Liikuntaseurojen toimintaedellytyksiä tuetaan ja parannetaan sekä järjestetään koulutusta toiminnan aktivoimiseksi. Tehdään yhteistyötä eri liikuntatoimijoiden kanssa mm. Kainuun Liikunta.

Kuntalaisia aktivoidaan terveys- ja harrasteliikuntaan mm. kuntomittauksella/Korpikansa seikkailee. Valtakunnallisia liikuntateemoja hyödynnetään toiminnan järjestämisessä ja markkinoinnissa.

Toiminta talousarviovuonna

Ollaan yhteistyökumppanina Kainuun Rastiviikko 2022 ja Lost in Kainuu –tapauksissa. Hyödynnetään katetun jään suomia entistä laajempia käyttömahdollisuuksia. Luonnon tarjoamia liikuntamahdollisuuksia tuodaan esiin ohjaamalla kuntalaisia lähiluontoon ja luontoliikunnan pariin. Vaikutetaan aktiivisesti uuden liikuntahallin rakentamiseen käyttäjän roolissa ja opastetaan kuntalaisia uuden liikuntahallin käyttöön ja uusien mahdollisuuksien hyödyntämiseen. Kehitetään latuverkostoa siten, että kaiken tasoille hiihtäjille löytyy sopiva harrastuspaikka.

Suoritteita	TA 2022	KS 2021	TS 2023	TS 2024
Lasten ja nuorten määrä liikuntakerhoissa	170	150	170	170
Kuntosalin kävijämäärät	500	400	500	500
Kuntosalin käyntikerrat	10 000	6 000	10 000	10 000
Ikääntyvien liikunta, osallistujat	140	140	140	140
Kunto- ja terveystoiminta, osall.	350	350	350	350

Kirjasto- ja kulttuuritoimi

Kirjasto

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	1 700	1 207	1 700	1 700	1 700
TOIMINTAKULUT	-95 555	-83 789	-106 533	-95 555	-95 555
TOIMINTAKATE	-93 855	-82 582	-104 833	-93 855	-93 855

Toiminnan kuvaus

Kirjasto tarjoaa asiakkailleen monipuoliset kokoelmat lukuharrastuksen edistämiseksi ja kuntalaisten opiskelun tueksi sekä tarjoaa kattavat kirjaston verkkopalvelut. Kirjastopalveluja antaa ammattitaitoinen henkilöstö.

Laadukkailla kuntalaisten tarpeita vastaavilla kirjastopalveluilla luodaan hyvinvointia, iloa, elämyksiä ja tietoa kaikenikäisille. Niillä kunta vahvistaa omaa kulttuurista perustaansa ja ennaltaehkäisee tiedollista ja muuta syrjäytymistä.

Toiminta talousarviovuonna

Kirjaston hyvä palvelutaso pidetään yhä edelleen ja omatoimikirjasto laajentaa mahdollisuutta käyttää palveluita. Kirjasto on mukana Kainuun, Lapin ja Pohjois-Pohjanmaan kirjastojen Pohjoisen e-kirjaston aineiston hankinnassa, koulutuksissa ja tapahtumissa.

Kirjastossa järjestetään kirjailijavierailuita niin kirjastossa kuin etäyhteyksillä. Kirjasto järjestää pienimuotoisia kulttuuritapahtumia yhteistyökumppaneiden kanssa. Tarjotaan digiopastusta. Kerätään asiakaspalautetta käyttäjäkyselyllä.

Suoritteita	TA 2022	TP 2020	KS 2021	TS 2023	TS 2024
Aukiolotunteja yhteensä	4300	3540	4300	4300	4300
Lainaaajia asukkaista %	35	25,12	35	35	35
Lainat/asukas	14	9,49	14	14	13
Kustannus €/laina	4	4,15	4	4	4,2
Käynnit/asukas	9	7,6	9	9	8

Kulttuuri

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	0		0	0	
TOIMINTAKULUT	-26 500	-12 556	-26 150	-26 500	-26 500
TOIMINTAKATE	-26 500	-12 566	-26 150	-26 500	-26 500

Toiminnan kuvaus

Puolangan kunnan kulttuuritoimen tavoitteena on järjestää kulttuuritoimintaa ja -palveluja kuntalaisille, kesäasukkaille ja matkailijoille yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Kulttuuripalvelut lisäävät viihtyvyyttä ja antavat myönteisen kuvan kulttuuria ja taidetta arvostavasta paikkakunnasta.

Kulttuuritoimen tehtävänä on kulttuuritoiminnan ja -tapahtumien ideointi ja järjestäminen. Kulttuuritoimen tavoitteena on vahvistaa puolankalaista identiteettiä. Kulttuuri lisää kunnan houkuttelevuutta. Yhteistyötä tehdään kolmannen sektorin sekä Kainuun kuntien kanssa (mm. Kaikukortti).

Toiminta talousarviovuonna

Kulttuuritoimi on mukana tapahtumien järjestämisessä tapahtumakoordinaattorin työpanoksella (esim. teatteri, konsertti, kulttuurimatka) yhdessä kolmannen sektorin kanssa. Uutta liikuntahallia ja katettua jäätä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan entistä laajemmin myös kulttuuritapahtumien osalta. Kulttuurikasvatussuunnitelma (perusopetus ja lukio) otetaan käyttöön.

Elokuvatoiminta Puolankajärven koulun auditoriossa vakiinnutetaan. Puolanka-Pirtti on avoinna kesälomakaudella, Kainuun museoviikolla järjestetään perinteinen Museopäivä. Kainuun Musiikkiopiston opetus sisältyy kulttuuritoimen menoihin. Kulttuuritoimijoita avustetaan.

Tekninen toimiala

Tekninen toimiala

Toimintakate on valtuustoon nähden sitova.

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	2 326 859	2 229 745	2 056 920	2 169 037	2 169 037
TOIMINTAKULUT	-3 831 664	-3 680 754	- 3 566 479	-3 525 330	-3 525 330
TOIMINTAKATE	-1 504 805	-1 451 009	- 1 509 555	-1 356 293	-1 356 293

Toiminnan kuvaus

Tekninen lautakunta vastaa kunnan toimesta tapahtuvasta rakentamisesta, maa-, metsä- ja rakennuskiinteistöjen sekä liikelaitosten kunnossapito- ja käyttötehtävistä, tihallinnosta, palo- ja pelastustoimesta, väestönsuojelusta, liikenneturvallisuudesta, jätehuollon järjestämisestä, rakennusvalvonnasta, ympäristönsuojelusta sekä ruokahuollosta ja siivouksesta.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnallinen/ laadullinen tavoite 2022	Mittari/ tavoite 2022	Tavoitetila 2024
Tulevaisuuteen uskova ja yhteistyöhaluinen Puolanka	Kylänraitin, kaava- ja yleisten alueiden ympäristön hoito ja parantaminen.	75 %	Siistit ja houkuttelevat ympäristöt
	Ohitustien kevyen liikenteen järjestämisen selvittäminen.	100 %	
	Vapaa-ajan tonttien myynnin edistäminen omalta osaltaan	5 myytyä tonttia	Vuosittain myydään 8 tonttia
Palveleva ja kuntalaisten etuja valvova Puolanka	Kuntalaisten kannalta välttämättömien teknisen toimialan tarjoamien palveluiden säilyttäminen ja turvaaminen	Negatiivisia palautteita alle 20 kpl	Palveluntuottaminen on laadukasta sekä kustannustehokasta
Yritysmyönteinen Puolanka	Ostopalveluiden lisääminen, oman toiminnan tueksi	K/E	Ostopalveluiden käyttö on tehokasta ja järkevää tukitoimintaa
Mielekästä elämää kaikille mahdollistava Puolanka	Rantaraitin toteuttaminen soveltuvilta osin ja urheilualueiden kunnostuksien selvittäminen ja suunnitteleminen	K/E	Tarpeelliseksi todetut hankkeet ovat toteutettu

Teknisten palveluiden hallinto

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	12 300	14 421	20 300	20 300	20 300
TOIMINTAKULUT	-247 600	-372 618	- 252 926	-348 839	-348 613
TOIMINTAKATE	-235 300	-358 197	- 232 626	-328 539	-328 313

Toiminnan kuvaus

Hallinnon tehtävänä ja tavoitteena on laatia taloudelliset ja valtuuston hyväksymän strategian mukaiset talousarviot ja toimintasuunnitelmat. Hallinnon tulee varmistaa myös riittävät resurssit niiden toteuttamiseen.

Toiminta talousarviovuonna

- osaston hallinnon uudelleenjärjestäminen henkilöstövaihdosten myötä

Lupa ja valvonta

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	53 970	13 541	24 470	57 500	57 500
TOIMINTAKULUT	-114 933	-37 192	- 150 302	-112 258	-110 258
TOIMINTAKATE	-60 963	-23 651	- 125 832	-54 758	-52 758

Toiminnan kuvaus

Kunnan lupavalvonnan tehtävänä on ympäristön ja rakentamisen ohjaus, neuvonta ja valvonta. Tavoitteena on kuntakuvan ja -ympäristön sekä rakentamisen laadun parantaminen.

Toiminta talousarviovuonna

- Lupavalvonnan henkilöstön kouluttaminen.
- Rakennusvalvonnan puutteellisten osoitejärjestelmien ja tietokantojen ajan tasalle saattaminen.

Liikenneväylät ja yleiset alueet

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	30 300	22 775	30 300	30 300	30 300
TOIMINTAKULUT	-405 959	- 392 316	- 349 705	-426 100	-426 100
TOIMINTAKATE	-375 659	- 369 541	-319 405	-395 800	-395 800

Toiminnan kuvaus

Tekninen lautakunta vastaa kunnan kaavateiden, yleisten alueiden sekä urheilu- ja liikuntapaikkojen rakentamisesta ja kunnossapidosta.

Liikenneturvallisuus

Liikenneturvallisuustyötä tehdään yhteistyössä Kainuun kuntien ja ELY-keskuksen kanssa. Liikenneturvallisuustyö on liikenneturvallisuuden kehittämistä, kuntalaisten neuvontaa ja ohjaamista mm. erilaisissa tapahtumissa. Työ on kunnassa järjestettävää itsenäistä toimintaa, jonka vetäjänä toimii oma työryhmä.

Toiminta talousarviovuonna

- Rantaraitin toteutus soveltuvin osin.
- Ohitustien kevyen liikenteen järjestelyjen suunnittelu, muualle kuin päätien varteen (kustannusarvio päätien varteen oli 550 t€).
- Juoksuradan perusparannuksen suunnittelu.
- Skeittiradan suunnittelu ja avustuksen hakeminen purettavan liikuntahallin paikalle.

Tilapalvelut

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	709 837	616 771	664 850	529 387	529 387
TOIMINTAKULUT	-477 698	-521 061	- 513 880	-500 500	-500 500
TOIMINTAKATE	232 139	95 710	150 970	28 887	28 887

Toiminnan kuvaus

Tilapalveluiden tehtävänä on hallinnoida ja vuokrata omistamiaan kiinteistöjä sekä rakennuksia kunnan ja muiden tarpeisiin. Tilapalvelut vastaavat niiden isännöinnistä, teknisestä isännöinnistä ja muiden palveluiden järjestämisestä, joko sisäisenä ostopalveluna tai ulkoisten toimijoiden kautta.

Toiminta talousarviovuonna

- Kiinteistöjen ylläpidon ja kunnan seurannan uudelleen organisointi. Buildercom-järjestelmä kunnolla käytössä 2022 alusta alkaen.
- Liikuntahallin rakentaminen ja käyttöönotto syksyllä 2022
- Vuokra- ja palvelusopimusten päivittäminen

Siivouspalvelut

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	140 000	159 128	140 000	152 250	152 250
TOIMINTAKULUT	-33 521	-62 431	- 32 000	-47 000	-47 000
TOIMINTAKATE	106 479	96 697	108 000	105 250	105 250

Toiminnan kuvaus

Siivouspalvelut toteuttaa laadukkaasti ja tehokkaasti tilojen käyttötarkoituksen mukaan määriteltyjen ja sovittujen puhtaustasojen mukaisen siivouspalvelun siivottaviin kohteisiin ammattitaitoisesti ja asiakaslähtöisesti. Siivouspalvelut tuotetaan sisäisenä ostopalveluna tai ulkoisena ostopalveluna.

Toiminta talousarviovuonna

- Uusien siivouskohteiden mitoitus
- Palvelusopimuksien päivittäminen

Maa- ja metsätilat

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	170 000	247 013	170 000	170 000	170 000
TOIMINTAKULUT	-67 600	-22 741	- 65 000	-67 600	-67 600
TOIMINTAKATE	102 400	224 290	105 000	102 400	102 400

Toiminnan kuvaus

Toiminta-ajatuksena on saada metsäomaisuudesta maksimituotto kestävän kehityksen hoitomenetelmillä.

Metsätalouden tuottotavoite talousarviovuodelle 2022 on 102 400 euroa.

Palo- ja pelastustoimi

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTAKULUT	-363 738	- 258 618	- 332 000	0	0
TOIMINTAKATE	-363 738	- 258 618	- 332 000	0	0

Toiminnan kuvaus

Palo- ja pelastustoimen järjestämisvastuu on Kajaanin kaupungin pelastuslaitoksella. Väestönsuojelusta ja öljyntorjuntakalustosta vastaa kunta, mutta käyttäjänä palo- ja pelastushenkilöstö.

Väestönsuojelu

Kunnassa valmiussuunnitelmat ja evakuointisuunnitelmat päivitetään säännöllisesti. Väestönsuojien varusteet tarkistetaan ja täydennetään säännöllisesti.

Toiminta talousarviovuonna

Varageneraattoreille tehdään kytkentäpaikkoja kriittisiin rakennuksiin.

Valmistaudutaan palo- ja pelastustoiminnan siirtymiseen hyvinvointialueen tehtäväksi v. 2023 alusta. Järjestämiseen liittyvistä ratkaisuista päättää tammikuun aluevaaleissa valittava aluevaltuusto.

Vesi- ja lämpölaitokset ja muut myytävät palvelut

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	1 209 800	1 155 997	1 005 500	1 209 800	1 209 800
TOIMINTAKULUT	-2 049 965	-1 952 717	- 1 805 217	-2 049 965	-2 049 965
TOIMINTAKATE	-840 165	-796 720	- 799 717	-840 165	-840 165

Toiminnan kuvaus

Tekninen lautakunta vastaa kunnan omistamien vesi- ja viemärlaitosten verkostojen rakentamisesta, käytöstä ja kunnossapidosta. Samoin lautakunta vastaa vesihuoltolain mukaisesti kunnan alueen vesihuollon kehittämisestä. Kunta myy ostamansa tukkulämmön omistamansa verkoston kautta.

Tämä kohta sisältää myös kaikki myytävät tuotantopalvelut, joissa mukana suurin osa teknisen lautakunnan henkilöstökuluista. Myytäviä tuotantoyksiköitä ovat kiinteistötekniikka, kiinteistöhuolto, siivous, mittaus- ja suunnittelu.

Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitos on eriytetty kirjanpidossa laskennallisesti. Siitä laaditaan oma tuloslaskelma ja tase.

Toiminta talousarviovuonna

- verkostojen vuosittaiset ylläpitokorjaukset
- vesi- ja viemärlaitoksien toiminnan kehittäminen pitkällä tähtäimellä
- verkostojen reittitietojen päivittäminen Kuntanet-järjestelmään

Jätehuolto

Palvelun järjestämisvastuu on Kainuun jätehuollon kuntayhtymällä. Kunnan kohteiden jätteidenkuljetuksen kilpailutus tulossa.

Kunnan varikko

	TA 2022	TP 2020	TA 2021	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT	652	80	1 500		
TOIMINTAKULUT	-65 602	-61 058	- 65 450	-5 046	-5 046
TOIMINTAKATE	-64 950	-60 978	- 63 950	-5 046	-5 046

Toiminnan kuvaus

Kunnan varikon toimintaan kuuluu keskusvarasto ja kalusto.

Toiminta talousarviovuonna

- varastoinnin kehittäminen
- varasto-ostojen järjeistäminen

Investointisuunnitelma 2022 ja 2023-2024

	TA 2022	TS 2023	TS 2024	KO. INV. KOK.KUST
Investoinnit yhteensä	-3 210 000	-370 000	-370 000	
Kunnallistekniikka	-100 000	-100 000	-100 000	
Kaavatiet, puistot ja muut yleiset alueet	-100 000	-100 000	-100 000	
Kiinteistöt	-2 890 000	-150 000	-150 000	
Uusi liikuntasali	-2 455 000			-3 500 000
Uuden liikuntasalin menot	-2 830 000			-2 750 000
Uuden liikuntasalin avustus	375 000			750 000
Biokaasulaitos	-250 000			-250 000
Biokaasulaitos menot	-1 000 000			-1 750 000
Biokaasulaitos avustus	750 000			1 500 000
Rakennusten korjaukset	-185 000	-150 000	-150 000	
Kiinteistöjen hankinta ja myynti	-100 000			
Kiinteistöjen hankinta	-150 000	-50 000	-50 000	
Kiinteistöjen myynti	50 000	50 000	50 000	
Urheilukenttä	-20 000	-20 000	-20 000	

Kunnallistekniikka:

Kunnallistekniikan hankintoihin ja investointeihin varataan 2022 vuoden talousarvioon 100 000 euroa, kaavateihin saman verran 100 000 euroa ja 185 000 kiinteistöjen peruskorjauksiin.

Kaavatiet, puistot ja muut yleiset alueet:

Kaavateitä varaudutaan peruskorjaamaan ja tarvittaessa päällystämään sekä kirkonkylän alueella että Paljakassa.

Kiinteistöt:

Uuden liikuntahallin rakentaminen koulukeskuksen yhteyteen 2022. Biokaasulaitoksen rakentaminen jätevedenpuhdistamolle, joka valmistuu toukokuussa 2022. Uuden päiväkodin rakentaminen leasing- hankintana, valmistuminen kesä-heinäkuussa 2022. Kiinteistörakenteen läpikäyminen ja sen mukaiset toimenpiteet kiinteistökannan ajantasaistamiseksi talvella 2022.

Muut:

Maastopyöräreitien rakentamiseksi haetaan hankerahoitusta alkuvuonna 2022.

Urheilukentän juoksuratojen pinnoitteen osittaiseen vaihtamiseen vuosina 2022 - 2023.

Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto

	Määräraha	Tuloarvio	Sitovuus
KÄYTTÖTALOUSOSA			
Vaalit	17865	4500	13365
Tarkastuslautakunta	21719	0	21719
Hallinto- ja elinvoimapaalvelut	2 387 643	690 079	1 524 802
Sosiaali- ja terveystaloudet	17 500 714	2 227 420	15 273 294
Sivistystoimiala	4 522 079	128 328	4 393 751
Tekninen toimiala	3 831 664	2 326 859	1 504 805

	Määräraha	Tuloarvio	Sitovuus
INVESTOINTIOSA			
Kunnallistekniikka	100 000		100 000
Kaavatiet, puistot ja muut yleiset alueet	100 000		100 000
Kiinteistöt	3 830 000	1 125 000	2 705 000
Kiinteistöjen korjaukset	185 000		185 000
Kiinteistöjen hankinta ja myynti, muut	150 000	50 000	100 000
Urheilukenttä	20 000		20 000

TULOSLASKELMAOSA

	TP	TA	TA	2023	2024
	2020	2021	2022		
VEROTULOT	8 456 801	9 029 000	8 819 581	5 050 000	4 985 000
VALTIONOSUJEDET	15 082	14 642	15 235	3 575 810	3 527 810
	100	480	787		
KORKOTUOTOT					
MUUT RAHOITUSTUOTOT	7 212	10 000	26 674	37 174	37 174
KORKOKULUT	-34 251	-42 000	-48 699	-56 843	-55 691
MUUT RAHOITUSKULUT	-7 663	-5 200	-10 000	-13 000	-13 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-34 702	-37 200	-32 025	-32 669	-31 517

RAHOITUSOSA

	Toteuma	Budjetti	Budjetti	PTS	PTS
	2020	2021	2022	2023	2024
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaam.lisäykset					
Antolainasaam.vähennykset					
Antolainauksen muutokset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaik.lainojen lisäys			-2 500 000		
Pitkäaik.lainojen vähennys		580 000	706 296	831 296	831 296
Lyhytaik.lainojen muutos	-1 581 296	-2 866 295	1 000 000		
Lainakannan muutokset	-1 581 296	-2 286 295	-793 704	831 296	831 296
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiant.var.ja po:n muut	10 856				
Vaihto-omaisuuden muutos					
Saamisten muutos	397 233				

Korottomien velkojen muutos	-433 148				
Muut maksuvalmiuden muutokset	-25 059				
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-1 606 355	-2 286 295	-793 704	831 296	831 296
RAHAVAROJEN MUUTOS	197 477	-4 756 695	-4 000 013	1 231 611	768 029
Rahavarojen muutos	197 477	-4 756 695	-4 000 013	1 231 611	768 029